

rén wáng hù guó bō rě bō luó
仁王护国般若波罗

mì jīng
蜜经

rén wáng hù guó bō rě bō luó mì jīng juàn shàng
仁王护国般若波罗蜜经卷上 · 03

xù pǐn dì yī
序品第一 03

guān kōng pǐn dì èr
观空品第二 10

pú sà jiào huà pǐn dì sān
菩萨教化品第三 17

èr dì pǐn dì sì
二谛品第四 39

rén wáng hù guó bō rě bō luó mì jīng juàn xià
仁王护国般若波罗蜜经卷下 · 47

hù guó pǐn dì wǔ
护国品第五 47

sàn huā pǐn dì liù 54
散花品第六

shòu chí pǐn dì qī 57
受持品第七

zhǔ lèi pǐn dì bā 77
嘱累品第八

rén wáng hù guó bō rě bō luó mì jīng juàn
仁王护国般若波罗蜜经卷

shàng

上

yáo qín sān zàng jiū mó luó shén yì
姚秦三藏鸠摩罗什译

xù pǐn dì yī
序品第一

rú shì wǒ wén yī shí fó zhù wáng shě chéng qí
如是我闻：一时，佛住王舍城耆

shé jué shān zhōng yǔ dà bī qiū zhòng bā bǎi wàn yì
闍崛山中，与大比丘众八百万亿，

xué wú xué jiē ā luó hàn yǒu wéi gōng dé wú wéi gōng
学无学皆阿罗汉，有为功德、无为功

dé wú xué shí zhì yǒu xué bā zhì yǒu xué liù zhì
德、无学十智、有学八智、有学六智、

sān gēn shí liù xīn xíng fǎ jiǎ xū shí guān shòu jiǎ
三根、十六心行、法假虚实观、受假

xū shí guān míng jiǎ xū shí guān sān kōng guān mén sì
虚实观、名假虚实观、三空观门、四

dì shí èr yuán wú liàngōng dé jiē chéng jiù
谛、十二缘，无量功德皆成就。

fù yǒu bā bǎi wàn yì dà xiān yuán jué fēi duàn
复有八百万亿大仙缘觉，非断

fēi cháng sì dì shí èr yuán jiē chéng jiù
非常、四谛、十二缘皆成就。

fù yǒu jiǔ bǎi wàn yì pú sà mó hē sà jiē
复有九百万亿菩萨摩诃萨，皆

ā luó hàn shí zhì gōng dé fāng biàn zhì gōng dé xíng dú
阿罗汉实智功德、方便智功德，行独

dà chéng sì yǎn wǔ tōng sān dá shí lì sì
大乘，四眼、五通、三达、十力、四

wú liàng xīn sì biàn sì shè jīn gāng miè dìng yī
无量心、四辩、四摄、金刚灭定，一

qiè gōng dé jiē chéng jiù
切功德皆成就。

fù yǒu qiān wàn yì wǔ jiè xián zhě jiē xíng ā
复有千万亿五戒贤者，皆行阿

luó hàn shí dì huí xiàng wǔ fēn fǎ shēn jù zú wú
罗汉，十地、回向、五分法身具足，无

liàng gōng dé jiē chéng jiù
量功德皆成就。

fù yǒu shí qiān wǔ jiè qīng xìn nǚ jiē xíng ā
复有十千五戒清信女，皆行阿

luó hàn shí dì jiē chéng jiù shǐ shēng gōng dé zhù shēng
罗汉，十地皆成就，始生功德、住生

gōng dé zhōng shēng gōng dé sān shí shēng gōng dé jiē chéng
功德、终生功德--三十生功德皆成

jiù
就。

fù yǒu shí yì qī xián jū shì dé hènɡ jù zú
复有十亿七贤居士，德行具足，
èr shí èr pǐn shí yī qiè rù bā chú rù bā jiě
二十二品、十一切入、八除入、八解
tuō sān huì shí liù dì sì dì sì sān èr yī
脱、三慧、十六谛、四谛、四三二一
pǐn guān dé jiǔ shí rěn yī qiè gōng dé jiē chéng jiù
品观，得九十忍，一切功德皆成就。

fù yǒu wàn wàn yì jiǔ fàn sān jìng sān guāng
复有万万亿九梵，三净、三光、
sān fàn wǔ xǐ lè tiān tiān dìng gōng dé dìng wèi
三梵、五喜乐天、天定、功德定、味、
cháng lè shén tōng shí bā shēng chù gōng dé jiē chéng jiù
常乐神通--十八生处功德皆成就。

fù yǒu yì yì liù yù zhū dà tiān shí shàn guǒ
复有亿亿六欲诸大天，十善果
bào shén tōng gōng dé jiē chéng jiù
报、神通功德皆成就。

fù yǒu shí liù dà guó wáng gè gè yǒu yī wàn
复有十六大国王，各各有一万、
èr wàn nǎi zhì shí wàn juàn shǔ wǔ jiè shí shàn sān
二万乃至十万眷属，五戒、十善、三
guī gōng dé qīng xìn xíng jù zú
归功德，清信行具足。

fù yǒu wǔ dào yī qiè zhòngshēng
复有五道一切众生。

fù yǒu tā fāng bù kě liàngzhòng
复有他方不可量众。

fù yǒu biàn shí fāng jìng dù xiàn bǎi yì gāo zuò
复有变十方净土，现百亿高座，

huà bǎi yì xū mí bǎo huā gè gè zuò qián huā shàng fù
化百亿须弥宝花。各各座前花上，复

yǒu wú liàng huà fó wú liàng pú sà bǐ qiū bā bù
有无量化佛，无量菩萨、比丘、八部

dà zhòng gè gè zuò bǎo lián huā huā shàng jiē yǒu wú
大众，各各坐宝莲花。花上皆有无

liàng guó dù yī yī guó dù fó jí dà zhòng rú jīn
量国土，一一国土，佛及大众，如今

wú yì yī yī guó dù zhōng yī yī fó jí dà zhòng
无异；一一国土中，一一佛及大众，

gè gè shuō bō rě bō luó mì
各各说般若波罗蜜。

tā fāng dà zhòng jí huà zhòng cǐ sān jiè zhōngzhòng
他方大众及化众，此三界中众，

shí èr dà zhòng jiē lái jí huì zuò jiǔ jí lián huā
十二大众，皆来集会，坐九级莲花

zuò qí huì fāng guǎng jiǔ bǎi wǔ shí lǐ dà zhòng qiān
座。其会方广九百五十里，大众仝

rán ér zuò
然而坐。

ěr shí shí hào sān míng dà miè dì jīn gāng
尔时，十号、三明、大灭谛金刚

zhì shì jiā móu ní fó chū nián yuè bā rì fāng zuò shí
智释迦牟尼佛，初年月八日方坐十

dì rù dà jì shì sān mèi sī yuán fàng dà guāng míng
地，入大寂室三昧思缘，放大光明，

zhào sān jiè zhōng fù yú dǐng shàng chū qiān bǎo lián huā
照三界中。复于顶上出千宝莲花，

shàng zhì fēi xiǎng fēi fēi xiǎng tiān guāng yì fù ěr nǎi
上至非想非非想天，光亦复尔，乃

zhì tā fāng héng hé shā zhū fó guó dù
至他方恒河沙诸佛国土。

shí wú sè jiè yǔ wú liàng biàn dà xiāng huā
时，无色界雨无量变大香花，

xiāng rú chē lún huā rú xū mí shān wáng rú yún ér
香如车轮，花如须弥山王，如云而

xià shí bā fàn tiān wáng yǔ bǎi biàn yì sè huā liù yù
下。十八梵天王雨百变异色花，六欲

zhū tiān yǔ wú liàng sè huā qí fó zuò qián zì rán shēng
诸天雨无量色花。其佛座前自然生

jiǔ bǎi wàn yì jí huā shàng zhì fēi xiǎng fēi fēi xiǎng
九百万亿级花，上至非想非非想

tiān
天。

shì shí shì jiè qí dì liù zhǒng zhèn dòng
是时世界，其地六种震动。

ěr shí zhū dà zhòng jù gòng qiān rán shēng yí
尔时，诸大众俱共仝然生疑，
gè xiāng wèi yán sì wú suǒ wèi shí bā bú gòng fǎ
各相谓言：四无所畏、十八不共法、
wǔ yǎn fǎ shēn dà jué shì zūn qián yǐ wéi wǒ děng dà
五眼法身大觉世尊，前已为我等大
zhòng èr shí jiǔ nián shuō 《mó hē bō rě bō luó mì》
众，二十九年说《摩诃般若波罗蜜》、
jīn gāng bō rě bō luó mì tiān wáng wèn bō rě
《金刚般若波罗蜜》、《天王问般若
bō luó mì guāng zàn bō rě bō luó mì jīn rì
波罗蜜》、《光赞般若波罗蜜》，今日
rú lái fàng dà guāng míng sī zuò hé shì
如来放大光明，斯作何事？

shí shí liù dà guó wáng zhōng shě wèi guó zhǔ bō
时，十六大国王中，舍卫国主波
sī nì wáng míng yuē yuè guāng dé hòng shí dì liù dù
斯匿王，名曰月光，德行十地、六度、
sān shí qī pǐn sì bú huài jìng xíng mó hē yǎn huà
三十七品、四不坏净，行摩诃衍化，
cì dì wèn jū shì bǎo gài fǎ jìng míng děng bā bǎi rén
次第问居士宝盖、法净名等八百人，
fù wèn xū pú tí shè lì fú děng wǔ qiān rén fù wèn
复问须菩提、舍利弗等五千人，复问
mí lè shī zǐ hǒu děng shí qiān rén wú néng dá zhě
弥勒、狮子吼等十千人，无能答者。

shí bō sī nì wáng jí yǐ shén lì zuò bā wàn
时，波斯匿王即以神力，作八万
zhǒng yīn yuè shí bā fàn tiān liù yù zhū tiān yì zuò bā
种音乐，十八梵天、六欲诸天亦作八
wàn zhǒng yīn yuè shēng dòng sān qiān nǎi zhì shí fāng héng hé
万种音乐，声动三千乃至十方恒河
shā fó dù yǒu yuán sī xiàn bǐ tā fāng fó guó zhōng
沙佛土，有缘斯现。彼他方佛国中，
nán fāng fǎ cái pú sà gòng wǔ bǎi wàn yì dà zhòng jù
南方法才菩萨共五百万亿大众，俱
lái rù cǐ dà huì dōng fāng bǎo zhù pú sà gòng jiǔ bǎi
来入此大会；东方宝柱菩萨共九百
wàn yì dà zhòng jù lái rù cǐ dà huì běi fāng xū kōng
万亿大众，俱来入此大会；北方虚空
xìng pú sà gòng bǎi qiān wàn yì dà zhòng jù lái rù cǐ
性菩萨共百千万亿大众，俱来入此
dà huì xī fāng shàn zhù pú sà gòng shí héng hé shā dà
大会；西方善住菩萨共十恒河沙大
zhòng jù lái rù cǐ dà huì liù fāng yì fù rú shì
众，俱来入此大会。六方亦复如是，
zuò lè yì rán yì fù gòng zuò wú liàng yīn yuè jué wù
作乐亦然，亦复共作无量音乐，觉寤
rú lái
如来。

fó jí zhī shí dé zhòng shēng gēn jí cóng dìng
佛即知时，得众生根，即从定

qǐ fāng zuò lián huā shī zǐ zuò shàng rú jīn gāng shān
起，方坐莲花狮子座上，如金刚山
wáng dà zhòng huān xǐ gè gè xiàn wú liàng shén tōng dì
王。大众欢喜，各各现无量神通。地
jí xū kōng dà zhòng ér zhù
及虚空，大众而住。

guān kōng pǐn dì èr

观空品第二

ěr shí fó gào dà zhòng zhī shí liù dà guó wáng
尔时，佛告大众：知十六大国王
yì yù wèn hù guó dù yīn yuán wú jīn xiān wéi zhū pú
意欲问护国土因缘。吾今先为诸菩
sà shuō hù fó guǒ yīn yuán hù shí dì xíng yīn yuán
萨，说护佛果因缘，护十地行因缘。
dì tīng dì tīng shàn sī niàn zhī rú fǎ xiū xíng
谛听！谛听！善思念之，如法修行。

shí bō sī nì wáng yán shàn dà shì yīn yuán
时，波斯匿王言：善！大事因缘
gù jí sǎn bǎi yì zhǒng sè huā biàn chéng bǎi yì bǎo
故。即散百亿种色花，变成百亿宝
zhàng gài zhū dà zhòng
帐，盖诸大众。

ěr shí dài wáng fù qǐ zuò lǐ bái fó yán
尔时，大王复起作礼，白佛言：

shì zūn yī qiè pú sà yún hé hù fó guǒ yún hé hù
世尊，一切菩萨云何护佛果？云何护

shí dì xíng yīn yuán
十地行因缘？

fó yán pú sà huà sì shēng bù guān sè rú
佛言：菩萨化四生，不观色如、

shòu xiǎng xíng shí rú zhòng shēng wǒ rén cháng lè wǒ jìng
受想行识如、众生我人常乐我净

rú zhī jiàn shòu zhě rú pú sà rú liù dù sì shè
如、知见寿者如、菩萨如、六度四摄

yī qiè xíng rú èr dì rú shì gù yī qiè fǎ xìng
一切行如、二谛如；是故，一切法性

zhēn shí kōng bù lái bú qù wú shēng wú miè tóng zhēn
真实空，不来不去，无生无灭，同真

jì děng fǎ xìng wú èr wú bié rú xū kōng shì gù
际，等法性，无二无别如虚空；是故，

yīn rù jiè wú wǒ wú suǒ yǒu xiàng shì wéi pú sà
阴入界无我，无所有相。--是为菩萨

hèng huà shí dì bō rě bō luó mì
行化十地般若波罗蜜。

bái fó yán ruò zhū fǎ ěr zhě pú sà hù huà
白佛言：若诸法尔者，菩萨护化

zhòng shēng wéi huà zhòng shēng yē
众生，为化众生耶？

dài wáng fǎ xìng sè shòu xiǎng xíng shí cháng lè
大王，法性、色受想行识、常乐

wǒ jìng bú zhù sè bú zhù fēi sè bú zhù fēi fēi
我净，不住色，不住非色，不住非非
sè nǎi zhì shòuxiǎngxíng shí yì bú zhù fēi fēi zhù
色，乃至受想行识亦不住、非非住。
hé yǐ gù fēi sè rú fēi fēi sè rú shì dì gù
何以故？非色如、非非色如。世谛故，
sān jiǎ gù míng jiàn zhòngshēng yī qiè fǎ xìng shí gù
三假故，名见众生。一切法性实故，
nǎi zhì zhū fó sān chéng qī xián bā shèng yì míng
乃至诸佛、三乘、七贤、八圣亦名
jiàn liù shí èr jiàn yì míng jiàn dài wáng ruò yǐ míng
见，六十二见亦名见。大王，若以名
míng jiàn yī qiè fǎ nǎi zhì zhū fó sān chéng sì shēng
名见一切法，乃至诸佛、三乘、四生
zhě fēi fēi jiàn yī qiè fǎ yě
者，非非见一切法也。

bái fó yán bō rě bō luó mì yǒu fǎ fēi fēi
白佛言：般若波罗蜜有法非非
fǎ mó hē yǎn yún hé zhào
法，摩诃衍云何照？

dài wáng mó hē yǎn jiàn fēi fēi fǎ fǎ ruò fēi
大王，摩诃衍见非非法，法若非
fēi fǎ shì míng fēi fēi fǎ kōng fǎ xìng kōng sè shòu
非法，是名非非法空，法性空，色受
xiǎngxíng shí kōng shí èr rù shí bā jiè kōng liù dà
想行识空，十二入、十八界空，六大

fǎ kōng sì dì shí èr yuán kōng shì fǎ jí shēng jí
法空，四谛、十二缘空，是法即生、即

zhù jí miè jí yǒu jí kōng chà nuó chà nuó
住、即灭、即有、即空。刹那刹那，

yì rú shì fǎ shēng fǎ zhù fǎ miè hé yǐ gù?
亦如是法生、法住、法灭。何以故？

jiǔ shí chà nuó wéi yī niàn yī niàn zhōng yī chà nuó jīng
九十刹那为一念，一念中一刹那经

jiǔ bǎi shēng miè nǎi zhì sè yī qiè fǎ yì rú shì
九百生灭，乃至色，一切法亦如是。

yī bō rě bō luó mì kōng gù bú jiàn yuán bú jiàn dì
以般若波罗蜜空故，不见缘，不见谛，

nǎi zhì yī qiè fǎ kōng nèi kōng wài kōng nèi wài kōng
乃至一切法空，内空、外空、内外空、

yǒu wéi kōng wú wéi kōng wú shǐ kōng xìng kōng dì
有为空、无为空、无始空、性空、第

yī yì kōng bō rě bō luó mì kōng yīn kōng fó guǒ
一义空、般若波罗蜜空、因空、佛果

kōng kōng kōng gù kōng dàn fǎ jí gù yǒu shòu jí gù
空、空空故空。但法集故有，受集故

yǒu míng jí gù yǒu yīn jí gù yǒu guǒ jí gù yǒu
有，名集故有，因集故有，果集故有，

shí xíng gù yǒu fó guǒ gù yǒu nǎi zhì liù dào yī qiè
十行故有，佛果故有，乃至六道一切

yǒu shàn nán zǐ ruò pú sà jiàn fǎ zhòngshēng wǒ
有。善男子，若菩萨见法、众生、我、

rén zhī jiàn zhě sī rén xíng shì jiān bú yì yú shì
人、知见者，斯人行世间，不异于世
jiān yú zhū fǎ ér bú dòng bú dào bú miè wú xiàng
间，于诸法而不动、不到、不灭，无相
wú wú xiàng yī qiè fǎ yì rú yě zhū fó fǎ sēng yì
无无相，一切法亦如也，诸佛法僧亦
rú yě shì jí chū dì yī niàn xīn jù zú bā wàn sì
如也。是即初地一念心，具足八万四
qiān bō rě bō luó mì jí zǎi míng mó hē yǎn jí miè
千般若波罗蜜，即载名摩诃衍，即灭
wéi jīn gāng yì míng dìng yì míng yī qiè xíng rú guāng
为金刚，亦名定，亦名一切行，如《光
zàn bō rě bō luó mì zhōng shuō
赞般若波罗蜜》中说。

dài wáng shì jīng míng wèi jù bǎi fó qiān fó
大王，是经名味句，百佛、千佛、
bǎi qiān wàn fó shuō míng wèi jù yú héng hé shā sān qiān
百千万佛说名味句。于恒河沙三千
dà qiān guó dù zhōng chéng wú liàng qī bǎo shī sān qiān
大千国土中，成无量七宝，施三千
dà qiān guó dù zhōngzhòngshēng jiē dé qī xián sì guǒ
大千国土中众生，皆得七贤、四果，
bù rú yú cǐ jīng zhōng qǐ yī niàn xìn hé kuàng jiě yī
不如于此经中起一念信，何况解一
jù zhě jù fēi jù fēi fēi jù gù bō rě fēi jù
句者！句非句、非非句，故般若非句，

jù fēi bō rě bō rě yì fēi pú sà hé yǐ gù
句非般若。般若亦非菩萨。何以故？

shí dì sān shí shēng kōng gù shǐ shēng zhù shēng zhōng
十地、三十生空故；始生、住生、终

shēng bù kě dé dì dì zhōng sān shēng kōng gù yì fēi
生不可得，地地中三生空故；亦非

sà pó ruò fēi mó hē yǎn kōng gù
萨婆若，非摩诃衍，空故。

dài wáng ruò pú sà jiàn jìng jiàn zhì jiàn shuō
大王，若菩萨见境、见智、见说、

jiàn shòu zhě fēi shèng jiàn yě dǎo xiǎng jiàn fǎ fán fū
见受者，非圣见也；倒想见法，凡夫

rén yě jiàn sān jiè zhě zhòng shēng guǒ bào zhī míng yě
人也。见三界者，众生果报之名也。

liù shí qǐ wú liàng yù wú qióng míng wéi yù jiè cáng kōng
六识起无量欲无穷，名为欲界藏空；

huò sè suǒ qǐ yè guǒ míng wéi sè jiè cáng kōng huò xīn
或色所起业果，名为色界藏空；或心

suǒ qǐ yè guǒ míng wú sè jiè cáng kōng sān jiè kōng
所起业果，名无色界藏空。三界空，

sān jiè gēn běn wú míng cáng yì kōng sān dì jiǔ shēng miè
三界根本无明藏亦空，三地九生灭

qián sān jiè zhōng yú wú míng xí guǒ bào kōng jīn gāng pú
前三界中余无明习果报空。金刚菩

sà cáng dé lǐ jìn sān mèi gù huò guǒ shēng miè kōng
萨藏，得理尽三昧故，惑果生灭空。

yǒu guǒ kōng yīn kōng gù kōng sà pó ruò yì kōng miè
有果空，因空故空，萨婆若亦空。灭
guǒ kōng huò qián yǐ kōng gù fó dé sān wú wéi guǒ 一
果空，或前已空故，佛得三无为果——
zhì yuán miè fēi zhì yuán miè xū kōng sà pó ruò guǒ kōng
智缘灭、非智缘灭、虚空萨婆若果空
yě shàn nán zǐ ruò yǒu xiū xí tīng shuō wú tīng wú
也。善男子，若有修习听说，无听无
shuō rú xū kōng fǎ tóng fǎ xìng tīng tóng shuō tóng yī
说，如虚空。法同法性，听同说同，一
qiè fǎ jiē rú yě
切法皆如也。

dài wáng pú sà xiū hù fó guǒ wéi ruò cǐ
大王，菩萨修护佛果，为若此；
hù bō rě bō luó mì zhě wéi hù sà pó ruò shí
护般若波罗蜜者，为护萨婆若、十
lì shí bā bú gòng fǎ wǔ yǎn wǔ fēn fǎ shēn
力、十八不共法、五眼、五分法身、
sì wú liàng xīn yī qiè gōng dé guǒ wéi ruò cǐ
四无量心、一切功德果，为若此。

fó shuō fǎ shí wú liàng rén zhòng jiē dé fǎ
佛说法时，无量人众，皆得法
yǎn jìng xìng dì xìn dì yǒu bǎi qiān rén jiē dé dà
眼净、性地、信地，有百千人皆得大
kōng pú sà dà hàng
空菩萨大行。

pú sà jiào huà pǐn dì sān
菩萨教化品第三

bái fó yán shì zūn hù shí dì xíng pú sà
白佛言：世尊，护十地行菩萨，
yún hé xíng kě xíng yún hé xíng huà zhòng shēng yǐ hé
云何行可行？云何行化众生？以何
xiāngzhòngshēng kě huà
相众生可化？

fó yán dài wáng wǔ rěn shì pú sà fǎ fú
佛言：大王，五忍是菩萨法：伏
rěn shàngzhōng xià xìn rěn shàngzhōng xià shùn rěn shàngzhōng
忍上中下、信忍上中下、顺忍上中
xià wú shēng rěn shàngzhōng xià jì miè rěn shàngzhōng xià
下、无生忍上中下、寂灭忍上中下，
míng wéi zhū fó pú sà xiū bō rě bō luó mì
名为诸佛菩萨修般若波罗蜜。

shàn nán zǐ chū fā xiāng xìn héng hé shā zhòngshēng
善男子，初发相信恒河沙众生，
xiū xíng fú rěn yú sān bǎo zhōng shēng xí zhǒng xìng shí
修行伏忍，于三宝中，生习种性十
xīn xìn xīn jīng jìn xīn niàn xīn huì xīn dìng xīn
心：信心，精进心，念心，慧心，定心，
shī xīn jiè xīn hù xīn yuàn xīn huí xiàng xīn shì
施心，戒心，护心，愿心，回向心。是

wéi pú sà néng shǎo fēn huà zhòngshēng yǐ chāo guò èr chéng
为菩萨能少分化众生，已超过二乘

yī qiè shàn dì yī qiè zhū fó pú sà zhǎng yǎng shí xīn
一切善地。一切诸佛菩萨长养十心，

wéi shèng tāi yě
为圣胎也。

cì dì qǐ qián huì xìng zhǒng xìng yǒu shí xīn suǒ
次第起乾慧性种性有十心：所

wèi sì yì zhǐ shēn shòu xīn fǎ bú jìng
谓四意止，身、受、心、法——不净、

kǔ wú cháng wú wǒ yě sān yì zhǐ sān shàn gēn
苦、无常、无我也；三意止、三善根，

cí shī huì yě sān yì zhǐ suǒ wèi sān shì guò qù
慈、施、慧也；三意止，所谓三世过去

yīn rěn xiàn zài yīn guǒ rěn wèi lái guǒ rěn yě shì
因忍、现在因果忍、未来果忍也。是

pú sà yì néng huà yī qiè zhòngshēng yǐ néng guò wǒ
菩萨亦能化一切众生，已能过我、

rén zhī jiàn zhòngshēng děng xiǎng jí wài dào dǎo xiǎng suǒ
人、知见、众生等想，及外道倒想所

bù néng huài
不能坏。

fù yǒu shí dào zhǒng xìng dì suǒ wèi guān sè
复有十道种性地：所谓观色、

shí xiǎng shòu xíng dé jiè rěn zhī jiàn rěn
识、想、受、行，得戒忍、知见忍、

dìng rěn huì rěn jiě tuō rěn guān sān jiè yīn guǒ kōng
定忍、慧忍、解脱忍；观三界因果，空
rěn wú yuàn rěn wú xiàng rěn guān èr dì xū shí yī
忍、无愿忍、无相忍；观二谛虚实，一
qiè fǎ wú cháng míng wú cháng rěn yī qiè fǎ kōng dé wú
切法无常名无常忍，一切法空得无
shēng rěn shì pú sà shí jiān xīn zuò zhuǎn lún wáng yì
生忍。是菩萨十坚心，作转轮王，亦
néng huà sì tiān xià shēng yī qiè zhòng shēng shàn gēn
能化四天下，生一切众生善根。

yòu xìn rěn pú sà suǒ wèi shàn dá míng
又信忍菩萨，所谓善、达、明、
zhōng xíng zhě duàn sān jiè sè fán nǎo fù néng huà bǎi
中行者，断三界色烦恼缚，能化百
fó qiān fó wàn fó guó zhōng xiàn bǎi shēn qiān shēn
佛、千佛、万佛，国中现百身、千身、
wàn shēn shén tōng wú liàng gōng dé cháng yǐ shí wǔ xīn wéi
万身神通无量功德，常以十五心为
shǒu sì shè fǎ sì wú liàng xīn sì hóng yuàn sān
首一四摄法、四无量心、四弘愿、三
jiě tuō mén shì pú sà cóng shàn dì zhì yú sà pó ruò
解脱门。是菩萨从善地至于萨婆若，
yǐ cǐ shí wǔ xīn wéi yī qiè xíng gēn běn zhǒng zǐ
以此十五心为一切行根本种子。

yòu shùn rěn pú sà suǒ wèi jiàn shèng xiàn fǎ
又顺忍菩萨，所谓见、胜、现法，

néng duàn sān jiè xīn děng fán nǎo fù gù xiàn yī shēn yú
能断三界心等烦恼缚，故现一身于
shí fāng fó guó zhōng wú liàng bù kě shuō shén tōng huà zhòng
十方佛国中，无量不可说神通化众
shēng
生。

yòu wú shēng rěn pú sà suǒ wèi yuǎn bú dòng
又无生忍菩萨，所谓远、不动、
guān huì yì duàn sān jiè xīn sè děng xí fán nǎo gù xiàn
观慧，亦断三界心色等习烦恼故，现
bù kě shuō bù kě shuō gōng dé shén tōng
不可说、不可说功德神通。

fù cì jì miè rěn fó yǔ pú sà tóng yòng cǐ
复次寂灭忍，佛与菩萨同用此
rěn rù jīn gāng sān mèi xià rěn zhōng xíng míng wéi pú sà
忍入金刚三昧。下忍中行，名为菩萨；
shàng rěn zhōng xíng míng wéi sà pó ruò gòng guān dì yī
上忍中行，名为萨婆若。共观第一
yì dì duàn sān jiè xīn xí wú míng jìn xiāng wéi jīn gāng
义谛，断三界心习无明，尽相为金刚，
jìn xiāng wú xiàng wéi sà pó ruò chāo dù shì dì dì
尽相无相为萨婆若。超度世谛、第
yī yì dì zhī wài wéi dì shí yī dì sà yún ruò jué
一义谛之外，为第十一地萨云若。觉
fēi yǒu fēi wú zhàn rán qīng jìng cháng zhù bú biàn tóng
非有非无，湛然清净，常住不变，同

zhēn jì dèng fǎ xìng wú yuán dà bēi jiào huà yī qiè
真 际，等 法 性，无 缘 大 悲，教 化 一 切

zhòngshēng chéng sà pó ruò chéng lái huà sān jiè
众 生，乘 萨 婆 若 乘 来 化 三 界。

shàn nán zǐ yī qiè zhòngshēng fán nǎo bù chū
善 男 子，一 切 众 生 烦 恼，不 出

sān jiè cáng yī qiè zhòngshēng guǒ bào èr shí èr gēn
三 界 藏；一 切 众 生 果 报、二 十 二 根，

bù chū sān jiè zhū fó yīng huà fǎ shēn yì bù chū
不 出 三 界；诸 佛 应、化、法 身，亦 不 出

sān jiè sān jiè wài wú zhòngshēng fó hé suǒ huà shì
三 界。三 界 外 无 众 生，佛 何 所 化？是

gù wǒ yán sān jiè wài bié yǒu yī zhòngshēng jiè cáng zhě
故 我 言：三 界 外 别 有 一 众 生 界 藏 者，

wài dào dà yǒu jīng zhōngshuō fēi qī fó zhī suǒ shuō
外 道《大 有 经》中 说，非 七 佛 之 所 说。

dài wáng wǒ cháng shuō yī qiè zhòngshēng duàn sān
大 王，我 常 说：一 切 众 生 断 三

jiè fán nǎo guǒ bào jìn zhě míng wéi fó zì xìng qīng jìng
界 烦 恼 果 报 尽 者，名 为 佛。自 性 清 净，

míng jué sà yún ruò xìng zhòngshēng běn yè shì zhū fó
名 觉 萨 云 若 性。众 生 本 业，是 诸 佛

pú sà běn suǒ xiū xíng wǔ rěn zhōng shí sì rěn jù
菩 萨 本 所 修 行，五 忍 中，十 四 忍 具

zú
足。

bái fó yán yún hé pú sà běn yè qīng jìng huà
白佛言：云何菩萨本业清净化

zhòngshēng
众生？

fó yán cóng yī dì nǎi zhì hòu yī dì zì suǒ
佛言：从一地乃至后一地，自所
xíng chù jí fó xíng chù yī qiè zhī jiàn gù běn yè
行处，及佛行处，一切知见故。本业
zhě
者：

ruò pú sà zhù bǎi fó guó zhōng zuò yán fú sì
若菩萨住百佛国中，作阎浮四
tiān wáng xiū bǎi fǎ mén èr dì píng děng xīn huà yī qiè
天王，修百法门，二谛平等心化一切
zhòngshēng chū dì
众生（初地）。

ruò pú sà zhù qiān fó guó zhōng zuò dāo lì tiān
若菩萨住千佛国中，作忉利天
wáng xiū qiān fǎ mén shí shàn dào huà yī qiè zhòngshēng
王，修千法门，十善道化一切众生
èr dì
（二地）。

ruò pú sà zhù shí wàn fó guó zhōng zuò yàn tiān
若菩萨住十万佛国中，作焰天
wáng xiū shí wàn fǎ mén sì chán dìng huà yī qiè zhòng
王，修十万法门，四禅定化一切众

shēng sān dì
生（三地）。

ruò pú sà zhù bǎi yì fó guó zhōng zuò dōu lǜ
若菩萨住百亿佛国中，作兜率

tiān wáng xiū bǎi yì fǎ mén xíng dào pǐn huà yī qiè zhòng
天王，修百亿法门，行道品化一切众

shēng sì dì
生（四地）。

ruò pú sà zhù qiān yì fó guó zhōng zuò huà lè
若菩萨住千百亿佛国中，作化乐

tiān wáng xiū qiān yì fǎ mén èr dì sì dì bā dì
天王，修千百亿法门，二谛、四谛、八谛

huà yī qiè zhòngshēng wǔ dì
化一切众生（五地）。

ruò pú sà zhù shí wàn yì fó guó zhōng zuò tā
若菩萨住十万亿佛国中，作他

huà tiān wáng xiū shí wàn yì fǎ mén shí èr yīn yuán zhì
化天王，修十万亿法门，十二因缘智

huà yī qiè zhòngshēng liù dì
化一切众生（六地）。

ruò pú sà zhù bǎi wàn yì fó guó zhōng zuò chū
若菩萨住百万亿佛国中，作初

chán wáng xiū bǎi wàn yì fǎ mén fāng biàn zhì yuàn zhì
禅王，修百万亿法门，方便智、愿智

huà yī qiè zhòngshēng qī dì
化一切众生（七地）。

ruò pú sà zhù bǎi wàn wēi chén shù fó guó zhōng
若菩萨住百万微尘数佛国中，
zuò èr chán fàn wáng xiū bǎi wàn wēi chén shù fǎ mén
作二禅梵王，修百万微尘数法门，
shuāng zhào fāng biàn shén tōng zhì huà yī qiè zhòngshēng (bā
双照方便神通智化一切众生（八
dì
地）。

ruò pú sà zhù bǎi wàn yì ā sēng zhī wēi chén shù
若菩萨住百万亿阿僧祇微尘数
fó guó zhōng zuò sān chán dà fàn wáng xiū bǎi wàn yì ā
佛国中，作三禅大梵王，修百万亿阿
sēng zhī wēi chén shù fǎ mén sì wú ài zhì huà yī qiè
僧祇微尘数法门，四无碍智化一切
zhòngshēng jiǔ dì
众生（九地）。

ruò pú sà zhù bù kě shuō bù kě shuō fó guó zhōng
若菩萨住不可说不可说佛国中，
zuò dì sì chán dà jìng tiān wáng sān jiè zhǔ xiū bù kě
作第四禅大静天王三界主，修不可
shuō bù kě shuō fǎ mén dé lǐ jìn sān mèi tóng fó
说、不可说法门，得理尽三昧，同佛
xíng chù jìn sān jiè yuán jiào huà yī qiè zhòngshēng rú
行处，尽三界原，教化一切众生，如
fó jìng jiè shì gù yī qiè pú sà běn yè huà xíng jìng
佛境界，是故一切菩萨本业化行净

shí dì
(十地)。

ruò shí fāng zhū rú lái yì xiū shì yè dēng sà
若十方诸如来，亦修是业，登萨

pó ruò guǒ zuò sān jiè wáng huà yī qiè wú liàng zhòng
婆若果，作三界王，化一切无量众

shēng fú dì
生(佛地)。

ěr shí bǎi wàn yì héng hé shā dà zhòng gè cóng
尔时，百万亿恒河沙大众各从

zuò qǐ sǎn wú liàng bù kě sī yì huā shāo wú liàng
座起，散无量不可思议花，烧无量

bù kě sī yì xiāng gòng yǎng shì jiā móu ní fó jí wú
不可思议香，供养释迦牟尼佛及无

liàng dà pú sà hé zhǎng tīng bō sī nì wáng shuō bō rě
量大菩萨，合掌听波斯匿王说般若

bō luó mì jīn yú fó qián yǐ jì tàn yuē
波罗蜜。今于佛前，以偈叹曰：

shì zūn dǎo shī jīn gāng tǐ xīn xíng jì miè zhuǎn fǎ lún
世尊导师金刚体，心行寂灭转法轮，

bā biàn hóng yīn wéi zhòng shuō shí zhòng dé dào bǎi wàn yì
八辩洪音为众说，时众得道百万亿，

shí liù tiān rén chū jiā dào chéng bǐ qiū zhòng pú sà xíng
时六天人出家道，成比丘众菩萨行。

wǔ rěn gōng dé miào fǎ mén shí sì zhèng shì néng dì liǎo
五忍功德妙法门，十四正士能谛了，

sān xián shí shèng rěn zhōng xíng wéi fó yī rén néng jìn yuán
三贤十圣忍中行，惟佛一人能尽源，

fó zhòng fǎ hǎi sān bǎo zàng wú liàng gōng dé shè zài zhōng
佛众法海三宝藏，无量功德摄在中。

shí shàn pú sà fā dà xīn cháng bié sān jiè kǔ lún hǎi
十善菩萨发大心，长别三界苦轮海，

zhōng xià pǐn shàn sù sàn wáng shàng pǐn shí shàn tiě lún wáng
中下品善粟散王，上品十善铁轮王，

xí zhǒng tóng lún èr tiān xià yín lún sān tiān xìng zhǒng xìng
习种铜轮二天下，银轮三天性种性，

dào zhǒng jiān dé zhuǎn lún wáng qī bǎo jīn guāng sì tiān xià
道种坚德转轮王，七宝金光四天下。

fú rěn shèng tāi sān shí rén
伏忍圣胎三十人，

shí xìn shí zhǐ shí jiān xīn
十信、十止、十坚心，

sān shì zhū fó yú zhōng xíng wú bù yóu cǐ fú rěn shēng
三世诸佛于中行，无不由此伏忍生，

yī qiè pú sà hēng běn yuán shì gù fā xīn xìn xīn nán
一切菩萨行本源，是故发心信心难，

ruò dé xìn xīn bì bú tuì jìn rù wú shēng chū dì dào
若得信心必不退，进入无生初地道，

jiào huà zhòng shēng jué zhōng xíng shì míng pú sà chū fā xīn
教化众生觉中行，是名菩萨初发心。

shàn jué pú sà sì tiān wáng shuāng zhào èr dì píng děng dào
善觉菩萨四天王，双照二谛平等道，

quán huà zhòngshēng yóu bǎi guó shǐ dēng yī chéng wú xiàng dào
权化众生游百国，始登一乘无相道，

rù lǐ bō rě míng wéi zhù zhù shēng dé hèn míng wéi dì
入理般若名为住，住生德行名为地，

chū zhù yī xīn zú dé hèn yú dì yī yì ér bú dòng
初住一心足德行，于第一义而不动。

lí dá kāi shì dāo lì wáng xiàn xíng liù dào qiān guó dù
离达开士怛利王，现形六道千国土，

wú yuán wú xiàng dì sān dì wú wú wú shēng wú èr zhào
无缘无相第三谛，无无无生无二照。

míng huì kōng zhào yàn tiān wáng yīng xíng wàn guó dǎo qún shēng
明慧空照焰天王，应形万国导群生，

rèn xīn wú èr sān dì zhōng chū yǒu rù wú biàn huà shēng
忍心无二三谛中，出有入无变化生。

shàn jué lí míng sān dào rén
善觉、离、明三道人，

néng miè sān jiè sè fán nǎo
能灭三界色烦恼，

hái guān sān jiè shēn kǒu sè fǎ xìng dì yī wú yí zhào
还观三界身口色，法性第一无遗照。

yàn huì miào guāng dà jīng jìn dōu lǜ tiān wáng yóu yì guó
焰慧妙光大精进，兜率天王游亿国，

shí zhì yuán jì fāng biàn dào dá wú shēng zhào kōng yǒu liǎo
实智缘寂方便道，达无生照空有了。

shèng huì sān dì zì dá míng huà lè tiān wáng bǎi yì guó
胜慧三谛自达明，化乐天王百亿国，

kōng kōng dì guān wú èr xiāng biàn huà liù dào rù wú jiàn
空空谛观无二相，变化六道入无间。

fǎ xiàn kāi shì zì zài wáng wú èr wú zhào dá lǐ kōng
法现开士自在王，无二无照达理空，

sān dì xiàn qián dà zhì guāng zhào qiān yì dù jiāo yī qiè
三谛现前大智光，照千亿万教一切，

yàn shèng fǎ xiàn wú xiàng dìng
焰、胜、法现无相定，

néng xǐ sān jiè mí xīn huò
能洗三界迷心惑，

kōng huì jì rán wú yuán guān hái guān xīn kōng wú liàng bào
空慧寂然无缘观，还观心空无量报。

yuǎn dá wú shēng chū chán wáng cháng wàn yì dù jiāo zhòng shēng
远达无生初禅王，常万亿土教众生，

wèi dù bào shēn yī shēng zài jìn rù děng guān fǎ liú dì
未度报身一生在，进入等观法流地，

shǐ rù wú yuán jīn gāng rěn sān jiè bào xíng yǒng bú shòu
始入无缘金刚忍，三界报形永不受，

guān dì sān yì wú èr zhào èr shí yī shēng kōng jì xíng
观第三义无二照，二十一生空寂行，

sān jiè ài xí shùn dào dìng yuǎn dá zhèng shì dú dì liǎo
三界爱习顺道定，远达正士独谛了。

děng guān pú sà èr chán wáng biàn shēng fǎ shēn wú liàng guāng
等观菩萨二禅王，变生法身无量光，

rù bǎi héng dù huà yī qiè yuán zhào sān shì héng jié shì
入百恒土化一切，圆照三世恒劫事，

fǎn zhào lè xū wú jìn yuán yú dì sān dì cháng jì rán
返照乐虚无尽源，于第三谛常寂然。

huì guāng kāi shì sān chán wáng néng yú qiān héng yī shí xiàn
慧光开士三禅王，能于千恒一时现，

cháng zài wú wéi kōng jì xíng héng shā fó zàng yī niàn liǎo
常在无为空寂行，恒沙佛藏一念了。

guàn dǐng pú sà sì chán wáng yú yì héng dù huà qún shēng
灌顶菩萨四禅王，于亿恒土化群生，

shǐ rù jīn gāng yī qiè liǎo èr shí jiǔ shēng yǒng yì dù
始入金刚一切了，二十九生永已度，

jì miè rěn zhōng xià rěn guān yī zhuǎn miào jué cháng zhàn rán
寂灭忍中下忍观，一转妙觉常湛然。

děng huì guàn dǐng sān pǐn shì
等、慧、灌顶三品士，

chú qián yú xí wú míng yuán
除前余习无明缘，

wú míng xí xiāng gù fán nǎo èr dì lǐ qióng yī qiè jìn
无明习相故烦恼，二谛理穷一切尽。

yuán zhì wú xiàng sān jiè wáng sān shí shēng jìn děng dà jué
圆智无相三界王，三十生尽等大觉，

dà jì wú wéi jīn gāng cáng yī qiè bào jìn wú jí bēi
大寂无为金刚藏，一切报尽无极悲，

dì yī yì dì cháng ān yǐn qióng yuán jìn xìng miào zhì cún
第一义谛常安隐，穷源尽性妙智存，

sān xián shí shèng zhù guǒ bào wéi fó yī rén jū jìng tǔ
三贤十圣住果报，惟佛一人居净土。

yī qiè zhòngshēng zàn zhù bào dēng jīn gāng yuán jū jìng dù
一切众生暂住报，登金刚原居净土，

rú lái sān yè dé wú jí wǒ jīn yuè guāng lǐ sān bǎo
如来三业德无极，我今月光礼三宝。

fǎ wáng wú shàng rén zhōng shù fù gài dà zhòng wú liàngguāng
法王无上人中树，覆盖大众无量光，

kǒu cháng shuō fǎ fēi wú yì xīn zhì jì miè wú yuán zhào
口常说非无义，心智寂灭无缘照，

rén zhōng shī zǐ wéi zhòng shuō dà zhòng huān xǐ sàn jīn huā
人中狮子为众说，大众欢喜散金花，

bǎi yì wàn dù liù dà dòng hán shēng zhī shēng shòu miào bào
百亿万土六大动，含生之生受妙报。

tiān zūn kuài shuō shí sì wáng shì gù wǒ jīn lüè tàn fó
天尊快说十四王，是故我今略叹佛。

shí zhū dà zhòng wén yuè guāng wáng tàn shí sì wáng
时，诸大众闻月光王叹十四王

wú liànggōng dé cáng dé dà fǎ lì jí yú zuò zhōng
无量功德藏，得大法利。即于坐中，

yǒu shí héng hé shā tiān wáng shí héng hé shā fàn wáng shí
有十恒河沙天王、十恒河沙梵王、十

héng hé shā guǐ shén wáng nǎi zhì sān qù dé wú shēng fǎ
恒河沙鬼神王，乃至三趣，得无生法

rěn bā bù ā xū lún wáng xiàn zhuǎn guǐ shēn tiān shàng
忍。八部阿须轮王，现转鬼身，天上

shòu dào sān shēng rù zhèng wèi zhě huò sì shēng wǔ shēng
受道。三生入正位者，或四生、五生

nǎi zhì shí shēng dé rù zhèng wèi zhèngshèng rén xìng dé
乃至十生，得入正位，证圣人性，得
yī qiè wú liàng bào
一切无量报。

fó gào zhū dé dào guǒ shí dà zhòng shàn nán zǐ
佛告诸得道果实大众：善男子，
shì yuè guāng wáng yǐ yú guò qù shí qiān jié zhōng lóng guāng
是月光王，已于过去十千劫中龙光
wáng fó fǎ zhōng wéi sì zhù kāi shì wǒ wéi bā zhù pú
王佛法中，为四住开士，我为八住菩
sà jīn yú wǒ qián dà shī zǐ hǒu rú shì rú shì
萨，今于我前大狮子吼。如是，如是，
rú rǔ suǒ jiě dé zhēn yì shuō bù kě sī yì bù
如汝所解，得真义说，不可思议，不
kě dù liàng wéi fó yǔ fó nǎi zhī sī shì
可度量。惟佛与佛，乃知斯事！

shàn nán zǐ qí suǒ shuō shí sì bō rě bō luó
善男子，其所说十四般若波罗
mì sān rěn dì dì shàng zhōng xià sān shí rěn
蜜，三忍，地地上、中、下——三十忍，
yī qiè xíng cáng yī qiè fó zàng bù kě sī yì hé
一切行藏，一切佛藏，不可思议。何
yī gù yī qiè zhū fó shì zhōngshēng shì zhōng miè shì
以故？一切诸佛是中生、是中灭、是
zhōng huà wú shēng wú miè wú huà wú zì wú tā dì
中化，无生无灭无化，无自无他，第

yī wú èr fēi huà fēi bú huà fēi wú wú xiàng wú
一无二，非化非不化，非无无相，无
lái qù rú xū kōng gù yī qiè zhòngshēng wú shēng miè
来去，如虚空故。一切众生，无生灭，
wú fù jiě fēi yīn fēi guǒ fēi bù yīn guǒ fán nǎo
无缚解，非因非果、非不因果。烦恼、
wǒ rén zhī jiàn shòu zhě wǒ suǒ zhě yī qiè kǔ shòu
我、人、知见受者，我所者，一切苦受
xíng kōng gù yī qiè fǎ jí huàn huà wǔ yīn wú hé
行，空故。一切法集，幻化五阴，无合
wú sǎn fǎ tóng fǎ xìng jì rán kōng gù fǎ jìng jiè
无散。法同法性，寂然空故。法境界
kōng kōng wú xiàng bù zhuǎn bù diān dǎo bù shùn huàn
空，空无相，不转，不颠倒，不顺幻
huà wú sān bǎo wú shèng rén liù dào rú xū kōng
化，无三宝，无圣人、六道，如虚空
gù bō rě wú zhī wú jiàn bù xíng bù yuán bù yīn
故。般若无知无见，不行不缘，不因
bú shòu bù dé yī qiè zhào xiàng gù xíng dào xiāng sī
不受，不得一切照相。故行道相，斯
xíng dào xiāng rú xū kōng gù fǎ xiàng rú shì hé kě
行道相，如虚空故。法相如是，何可
yǒu xīn dé wú xīn dé shì yǐ bō rě gōng dé bù
有心得、无心得？是以般若功德，不
kě zhòngshēngzhōng xíng ér xíng bù kě wǔ yīn fǎ zhōng xíng
可众生中行而行，不可五阴法中行

ér xíng bù kě jìng zhōng xíng ér xíng bù kě jiě zhōng
而行，不可境中行而行，不可解中
xíng ér xíng shì gù bō rě bù kě sī yì ér yī qiè
行而行。是故般若不可思议，而一切
zhū pú sà yú zhōng xíng gù yì bù kě sī yì yī qiè
诸菩萨于中行故，亦不可思议。一切
zhū rú lái yú huàn huà wú zhù fǎ zhōng huà yì bù kě
诸如来，于幻化无住法中化，亦不可
sī yì
思议。

shàn nán zǐ cǐ gōng dé cáng jiǎ shǐ wú liàng héng
善男子，此功德藏，假使无量恒
hé shā dì shí sān guàn dǐng kāi shì shuō shì gōng dé bǎi
河沙第十三灌顶开士说是功德，百
qiān yì fēn zhōng rú wáng suǒ shuō rú hǎi yī dī wǒ
千亿分中，如王所说，如海一滴。我
jīn lüè shù fēn yì gōng dé yǒu dà lì yì yī qiè zhòng
今略述分义功德，有大利益一切众
shēng yì wéi guò qù lái jīn wú liàng zhū rú lái zhī suǒ
生，亦为过去来今无量诸如来之所
shù kě sān xián shí shèng zàn tàn wú liàng shì yuè guāng
述可。三贤十圣赞叹无量，是月光
wáng fēn yì gōng dé
王分义功德。

shàn nán zǐ shì shí sì fǎ mén sān shì yī qiè
善男子，是十四法门，三世一切

zhòngshēng yī qiè sān chéng yī qiè zhū fó zhī suǒ xiū
众生、一切三乘、一切诸佛之所修
xí wèi lái zhū fó yì fù rú shì ruò yī qiè zhū fó
习，未来诸佛亦复如是。若一切诸佛
pú sà bù yóu cǐ mén dé sà pó ruò zhě wú yǒu shì
菩萨不由此门得萨婆若者，无有是
chù hé yǐ gù yī qiè fó jí pú sà wú yì lù
处。何以故？一切佛及菩萨无异路
gù
故。

shì gù yī qiè zhū shàn nán zǐ ruò yǒu rén wén
是故，一切诸善男子，若有人闻
zhū rěn fǎ mén xìn rěn zhǐ rěn jiān rěn shàn jué
诸忍法门：信忍、止忍、坚忍、善觉
rěn lí dá rěn míng huì rěn yàn huì rěn shèng huì
忍、离达忍、明慧忍、焰慧忍、胜慧
rěn fǎ xiàn rěn yuǎn dá rěn děng jué rěn huì guāng
忍、法现忍、远达忍、等觉忍、慧光
rěn guàn dǐng rěn yuán jué rěn zhě shì rén chāo guò bǎi
忍、灌顶忍、圆觉忍者，是人超过百
jié qiān jié wú liàng héng hé shā shēng shēng kǔ nàn rù
劫、千劫无量恒河沙生生苦难，入
cǐ fǎ mén xiàn shēn dé bào
此法门，现身得报。

shí zhū zhòng zhōng shí yì tóng míng xū kōng cáng hǎi
时诸众中，十亿同名虚空藏海

pú sà huān xǐ fǎ lè gè gè sǎn huā yú xū kōng zhōng
菩 萨 欢 喜 法 乐 ， 各 各 散 花 ， 于 虚 空 中
biàn chéng wú liàng huā tái shàng yǒu wú liàng dà zhòng shuō
变 成 无 量 花 台 。 上 有 无 量 大 众 ， 说
shí sì zhèng xíng shí bā fàn liù yù tiān wáng yì sǎn bǎo
十 四 正 行 。 十 八 梵 、 六 欲 天 王 亦 散 宝
huā gè zuò xū kōng tái shàng shuō shí sì zhèng xíng shòu
花 ， 各 坐 虚 空 台 上 ， 说 十 四 正 行 ， 受
chí dú sòng jiě qí lǐ yì wú liàng zhū guǐ shén xiàn
持 读 诵 ， 解 其 理 义 。 无 量 诸 鬼 神 ， 现
shēn xiū xíng bō rě bō luó mì
身 修 行 般 若 波 罗 蜜 。

fó gào dài wáng rǔ xiān yán yún hé zhòng shēng xiàng
佛 告 大 王 ： 汝 先 言 云 何 众 生 相
kě huà ruò yǐ huàn huà shēn jiàn huàn huà zhě shì pú
可 化 ？ 若 以 幻 化 身 ， 见 幻 化 者 ， 是 菩
sà zhēn xíng huà zhòng shēng zhòng shēng shí chū yī niàn shí
萨 真 行 化 众 生 。 众 生 识 ， 初 一 念 识
yì mù shí shēng dé shàn shēng dé è è wéi wú liàng
异 木 石 ， 生 得 善 ， 生 得 恶 ， 恶 为 无 量
è shí běn shàn wéi wú liàng shàn shí běn chū yī niàn
恶 识 本 ， 善 为 无 量 善 识 本 。 初 一 念 ，
jīn gāng zhōng yī niàn yú zhōng shēng bù kě shuō bù kě shuō
金 刚 终 一 念 ， 于 中 生 不 可 说 不 可 说
shí chéng zhòng shēng sè xīn zhòng shēng gēn běn sè míng
识 ， 成 众 生 色 心 、 众 生 根 本 。 色 ， 名

sè gài xīn míng shí gài xiǎng gài shòu gài xíng gài
色盖；心，名识盖、想盖、受盖、行盖。

gài zhě yīn fù wéi yòng shēn míng jī jù
盖者，阴覆为用。身，名积聚。

dài wáng cǐ yī sè fǎ shēng wú liàng sè yǎn
大王，此一色法，生无量色。眼

suǒ dé wéi sè ěr suǒ dé wéi shēng bí suǒ dé wéi
所得为色，耳所得为声，鼻所得为

xiāng shé dé wéi wèi shēn dé wéi chù jiān chí míng dì
香，舌得为味，身得为触。坚持名地，

shuǐ míng rùn huǒ míng rè qīng dòng míng fēng shēng wǔ shí
水名润，火名热，轻动名风，生五识

chù míng gēn rú shì yī sè yī xīn yǒu bù kě sī yì
处名根。如是一色一心，有不可思议

sè xīn
色心。

dài wáng fán fū liù shí cū gù dé jiǎ míng
大王，凡夫六识粗，故得假名，

qīng huáng fāng yuán děng wú liàng jiǎ sè fǎ shèng rén
青、黄、方、圆等无量假色法；圣人

liù shí jìng gù dé shí fǎ sè xiāng wèi chù yī
六识净，故得实法，色、香、味、触一

qiè shí sè fǎ zhòngshēng zhě shì dì zhī míng yě ruò
切实色法。众生者，世谛之名也，若

yǒu ruò wú dàn shēng zhòngshēng yì niàn míng wéi shì dì
有若无。但生众生忆念，名为世谛。

shì dì jiǎ kuáng huàn huà gù yǒu nǎi zhì liù dào huàn huà
世谛假诳，幻化故有，乃至六道幻化，
zhòngshēng jiàn huàn huà huàn huà jiàn huàn huà pó luó mén
众生见幻化，幻化见幻化。婆罗门、
chà lì pí shě shǒu tuó shén wǒ děng sè xīn
刹利、毗舍、首陀、神、我等色心，
míng wéi huàn dì huàn dì fǎ wú fó chū shì qián wú
名为幻谛。幻谛法无，佛出世前，无
míng zì wú yì míng huàn fǎ huàn huà wú míng zì wú
名字，无义名。幻法幻化，无名字，无
tǐ xiàng wú sān jiè míng zì wú shàn è guǒ bào liù
体相，无三界名字，无善恶、果报、六
dào míng zì
道名字。

dài wáng shì gù bó bó chū xiàn yú shì wéi zhòng
大王，是故佛佛出现于世，为众
shēng gù shuō zuò sān jiè liù dào míng zì shì míng wú
生故，说作三界六道名字，是名无
liàng míng zì rú kōng fǎ sì dà fǎ xīn fǎ sè
量名字，如空法、四大法、心法、色
fǎ xiāng xù jiǎ fǎ fēi yī fēi yì yī yì bú xù
法。相续假法，非一非异，一亦不续，
yì yì bú xù fēi yī fēi yì gù míng xù dì xiāng
异亦不续，非一非异，故名续谛。相
dài jiǎ fǎ yī qiè míng xiāng dài yì míng bú dìng xiāng
待假法，一切名相待，亦名不定相

dài rú wǔ sè děng fǎ yǒu wú yī qiè děng fǎ yī
待，如五色等法、有无一切等法。一

qiè fǎ jiē yuán chéng jiǎ chéng zhòng shēng jù shí yīn guǒ
切法皆缘成、假成众生，俱时因果、

yì shí yīn guǒ sān shì shàn è yī qiè huàn huà shì huàn
异时因果、三世善恶一切幻化，是幻

dì zhòng shēng
谛众生。

dài wáng ruò pú sà rú shàng suǒ jiàn zhòng shēng huàn
大王，若菩萨如上所见众生幻

huà jiē yǐ jiǎ kuáng rú kōng zhōng huā shí zhù pú sà
化，皆已假诳，如空中花。十住菩萨，

zhū fó wǔ yǎn rú huàn dì ér jiàn pú sà huà zhòng
诸佛五眼，如幻谛而见，菩萨化众

shēng wéi ruò cǐ
生为若此。

shí zhū yǒu wú liàng tiān zǐ jí zhū dà zhòng dé
时诸有无量天子及诸大众得

fú rěn zhě dé kōng wú shēng rěn nǎi zhì yī dì shí
伏忍者，得空、无生忍，乃至一地、十

dì bù kě shuō dé hēng
地不可说德行。

èr dì pǐn dì sì

二谛品第四

ěr shí bō sī nì wáng yán dì yī yì dì zhōng
尔时，波斯匿王言：第一义谛中

yǒu shì dì fǒu ruò yán wú zhě zhì bù yīng èr ruò
有世谛否？若言无者，智不应二；若
yán yǒu zhě zhì bù yīng yī yī èr zhī yì qí shì
言有者，智不应一。一二之义，其事
yún hé
云何？

fó gào dài wáng rǔ yú guò qù qī fó yì wèn
佛告大王：汝于过去七佛，已问

yī yì èr yì rǔ jīn wú tīng wǒ jīn wú shuō wú
一义二义。汝今无听，我今无说，无
tīng wú shuō jí wéi yī yì èr yì gù dì tīng dì
听无说，即为一义二义故。谛听！谛
tīng shàn sī niàn zhī rú fǎ xiū xíng qī fó jì rú
听！善思念之，如法修行。七佛偈如
shì
是：

wú xiàng dì yī yì wú zì wú tā zuò
无相第一义，无自无他作，

yīn yuán běn zì yǒu wú zì wú tā zuò
因缘本自有，无自无他作。

fǎ xìng běn wú xìng dì yī yì kōng rú
法性本无性，第一义空如，
zhū yǒu běn yǒu fǎ sān jiǎ jí jiǎ yǒu
诸有本有法，三假集假有。
wú wú dì shí wú jì miè dì yī kōng
无无谛实无，寂灭第一空，
zhū fǎ yīn yuán yǒu yǒu wú yì rú shì
诸法因缘有，有无义如是。
yǒu wú běn zì èr pì ruò niú èr jiǎo
有无本自二，譬若牛二角，
zhào jiě jiàn wú èr èr dì cháng bù jí
照解见无二，二谛常不即。
jiě xīn jiàn bú èr qiú èr bù kě dé
解心见不二，求二不可得，
fēi wèi èr dì yī fēi èr hé kě dé
非谓二谛一，非二何可得？
yú jiě cháng zì yī yú dì cháng zì èr
于解常自一，于谛常自二，
tōng dá cǐ wú èr zhēn rù dì yī yì
通达此无二，真入第一义。
shì dì huàn huà qǐ pì rú xū kōng huā
世谛幻化起，譬如虚空花，
rú yǐng sān shǒu wú yīn yuán gù kuáng yǒu
如影三手无，因缘故诳有。
huàn huà jiàn huàn huà zhòngshēng míng huàn dì
幻化见幻化，众生名幻谛，

huàn shī jiàn huàn fǎ dì shí zé jiē wú
幻师见幻法，谛实则皆无，

míng wéi zhū fó guān pú sà guān yì rán
名为诸佛观，菩萨观亦然。

dài wáng pú sà mó hē sà yú yī yì zhōng
大王，菩萨摩诃萨于一义中，

cháng zhào èr dì huà zhòngshēng fó jí zhòngshēng yī ér
常照二谛化众生。佛及众生，一而

wú èr hé yǐ gù yǐ zhòngshēngkōng gù dé zhì pú
无二。何以故？以众生空故，得置菩

tí kōng yǐ pú tí kōng gù dé zhì zhòngshēngkōng yǐ
提空；以菩提空故，得置众生空；以

yī qiè fǎ kōng gù kōng kōng hé yǐ gù bō rě wú
一切法空故，空空。何以故？般若无

xiàng èr dì xū kōng bō rě kōng yú wú míng nǎi zhì
相，二谛虚空，般若空，于无明乃至

sà pó ruò wú zì xiāng wú tā xiāng gù wǔ yǎn chéng
萨婆若，无自相、无他相故。五眼成

jiù shí jiàn wú suǒ jiàn xíng yì bú shòu bù xíng yì
就时，见无所见，行亦不受，不行亦

bú shòu fēi xíng fēi bù xíng yì bú shòu nǎi zhì yī qiè
不受，非行非不行亦不受，乃至一切

fǎ yì bú shòu pú sà wèi chéng fó shí yǐ pú tí wéi
法亦不受。菩萨未成佛时，以菩提为

fán nǎo pú sà chéng fó shí yǐ fán nǎo wéi pú tí
烦恼；菩萨成佛时，以烦恼为菩提。

hé yǐ gù yú dì yī yì ér bú èr gù zhū fó rú
何以故？于第一义而不二故，诸佛如

lái nǎi zhì yī qiè fǎ rú gù
来乃至一切法如故。

bái fó yán yún hé shí fāng zhū rú lái yī qiè
白佛言：云何十方诸如来、一切

pú sà bù lí wén zì ér xíng zhū fǎ xiàng
菩萨不离文字而行诸法相？

dài wáng fǎ lún zhě fǎ běn rú zhòng sòng rú
大王，法轮者，法本如、重诵如、

shòu jì rú bú sòng jì rú wú wèn ér zì shuō rú
受记如、不诵偈如、无问而自说如、

jiè jīng rú pì yù rú fǎ jiè rú běn shì rú
戒经如、譬喻如、法界如、本事如、

fāng guǎng rú wèi céng yǒu rú lùn yì rú shì míng wèi
方广如、未曾有如、论义如，是名味

jù yīn shēng guǒ wén zì jì jù yī qiè rú ruò qǔ wén
句音声果、文字记句一切如。若取文

zì zhě bù xíng kōng yě
字者，不行空也。

dài wáng rú rú wén zì xiū zhū fó zhì mǔ
大王，如如文字，修诸佛智母。

yī qiè zhòng shēng xìng gēn běn zhì mǔ jí wéi sà pó ruò
一切众生性根本智母，即为萨婆若

tǐ zhū fó wèi chéng fó yǐ dāng fó wéi zhì mǔ wèi
体。诸佛未成佛，以当佛为智母，未

dé wéi xìng yì dé sà pó ruò sān chéng bō rě bù
得为性，已得萨婆若。三乘般若，不
shēng bú miè zì xìng cháng zhù yī qiè zhòngshēng yì cǐ
生不灭，自性常住，一切众生以此
wéi jué xìng gù ruò pú sà wú shòu wú wén zì lí
为觉性故。若菩萨无受，无文字，离
wén zì wéi fēi wén zì xiū wú xiū wéi xiū xiū wú
文字，为非文字，修无修为修。修无
xiū zhě dé bō rě zhēn xìng bō rě bō luó mì
修者，得般若真性般若波罗蜜。

dài wáng ruò pú sà hù fó hù huà zhòngshēng
大王，若菩萨护佛、护化众生、
hù shí dì xíng wéi ruò cǐ
护十地行，为若此。

bái fó yán wú liàng pǐn zhòngshēng gēn yì wú
白佛言：无量品众生，根亦无
liàng xíng yì wú liàng fǎ mén wéi yī wéi èr wéi
量，行亦无量。法门为一？为二？为
wú liàng yē
无量耶？

dài wáng yī qiè fǎ guān mén fēi yī fēi èr
大王，一切法观门，非一非二，
nǎi yǒu wú liàng yī qiè fǎ yì fēi yǒu xiàng fēi fēi
乃有无量。一切法亦非有相，非非
wú xiàng ruò pú sà jiàn zhòngshēng jiàn yī jiàn èr jí
无相。若菩萨见众生，见一见二，即

bú jiàn yī bú jiàn èr yī èr zhě dì yī yì dì
不见一，不见二。一二者，第一义谛

yě dài wáng ruò yǒu ruò wú zhě jí shì dì yě yī
也。大王，若有若无者，即世谛也。以

sān dì shè yī qiè fǎ kōng dì sè dì xīn dì
三谛摄一切法——空谛、色谛、心谛，

gù wǒ shuō yī qiè fǎ bù chū sān dì wǒ rén zhī
故我说一切法不出三谛。我、人、知

jiàn wǔ shòu yīn kōng nǎi zhì yī qiè fǎ kōng zhòngshēng
见、五受阴空，乃至一切法空。众生

pǐn pǐn gēn xíng bù tóng gù fēi yī fēi èr fǎ mén
品品根行不同，故非一非二法门。

dài wáng qī fó shuō mó hē bō rě bō luó mì
大王，七佛说摩诃般若波罗蜜，

wǒ jīn shuō bō rě bō luó mì wú èr wú bié rǔ děng
我今说般若波罗蜜，无二无别。汝等

dà zhòng shòu chí dú sòng jiě shuō shì jīng gōng dé yǒu
大众，受持读诵，解说是经功德。有

wú liàng bù kě shuō bù kě shuō zhū fó yī yī fó jiào
无量不可说、不可说诸佛，一一佛教

huà wú liàng bù kě shuō zhòngshēng yī yī zhòngshēng jiē dé
化无量不可说众生，一一众生皆得

chéng fó shì fó fù jiào huà wú liàng bù kě shuō zhòngshēng
成佛，是佛复教化无量不可说众生，

jiē dé chéng fó shì shàng sān fó shuō bō rě bō luó
皆得成佛。是上三佛，说《般若波罗

mì jīng bā wàn yì jì yú yī jì zhōng fù fēn wéi
蜜经》八万亿偈，于一偈中，复分为
qiān fēn yú yī fēn zhōng shuō yī fēn jù yì bù kě
千分，于一分中，说一分句义，不可
qióng jìn kuàng fù yú cǐ jīng zhōng qǐ yī niàn xìn shì
穷尽，况复于此经中起一念信！是
zhū zhòng shēng chāo bǎi jié qiān jié shí dì děng gōng dé
诸众生超百劫、千劫十地等功德，
hé kuàng shòu chí dú sòng jiě shuō zhě gōng dé jí shí fāng
何况受持读诵解说者功德，即十方
zhū fó děng wú yǒu yì dāng zhī shì rén jí shì rú lái
诸佛等无有异！当知是人，即是如来，
dé fó bù jiǔ
得佛不久。

shí zhū dà zhòng wén shuō shì jīng shí yì rén dé
时，诸大众闻说是经，十亿人得
sān kōng rěn bǎi wàn yì rén dé dà kōng rěn shí dì
三空忍，百万亿人得大空忍、十地
xìng
性。

dài wáng cǐ jīng míng wéi rén wáng wèn bō rě bō
大王，此经名为《仁王问般若波
luó mì jīng rǔ děng shòu chí bō rě bō luó mì jīng
罗蜜经》。汝等受持《般若波罗蜜经》，
shì jīng fù yǒu wú liàng gōng dé míng wéi hù guó dù gōng
是经复有无量功德，名为《护国土功

dé yì míng yī qiè guó wáng fǎ yào fú xíng wú bú
德》，亦名《一切国王法药服行无不
dà yòng hù shě zhái gōng dé yì hù yī qiè zhòngshēng
大用护舍宅功德》，亦《护一切众生
shēn jí cǐ bō rě bō luó mì shì hù guó dù rú
身》。即此般若波罗蜜，是护国土，如
chéngqiǎnqiáng bì dāo jiàn móu shǔn rǔ yīng shòu chí bō
城塹墙壁、刀剑铍楯。汝应受持《般
rě bō luó mì yì fù rú shì
若波罗蜜》，亦复如是。

yīn shì
音释

mèi yīn wù wù jué yě mó hē yǎn fàn
寐（音悟寤觉也）。摩诃衍（梵
yǔ yě cǐ yún dà chéng yǎn yīn yǎn chéngqiǎn qiǎn qī
语也此云大乘衍音演）。城塹（塹七
è qiē rào chéngshuǐ yě máo dùn máo mò hóu qiē gōu
搯切绕城水也）。铍楯（铍莫侯切钩
bīng yě dùn rǔ yīn qiē gàn lǔ zhī shǔ
兵也楯乳尹切干櫓之属）。

rén wáng hù guó bō rě bō luó mì jīng juàn
仁王护国般若波罗蜜经卷

xià
下

yáo qín sān zàng jiū mó luó shén yì
姚秦三藏鸠摩罗什译

hù guó pǐn dì wǔ
护国品第五

ěr shí fó gào dài wáng rǔ děng shàn tīng wú
尔时，佛告大王：汝等善听，吾
jīn zhèng shuō hù guó dù fǎ yòng rǔ dāng shòu chí bō rě
今正说护国土法用，汝当受持《般若
bō luó mì dāng guó dù yù luàn pò huài jié shāo
波罗蜜》。当国土欲乱、破坏劫烧、
zéi lái pò guó shí dāng qǐng bǎi fó xiàng bǎi pú sà
贼来破国时，当请百佛像、百菩萨
xiàng bǎi luó hàn xiàng bǎi bǐ qiū zhòng sì dà zhòng
像、百罗汉像，百比丘众、四大众、
qī zhòng gòng tīng qǐng bǎi fǎ shī jiǎng bō rě bō luó
七众共听，请百法师讲《般若波罗
mì bǎi shī zǐ hǒu gāo zuò qián rán bǎi dēng shāo bǎi
蜜》，百狮子吼高座前燃百灯，烧百

hé xiāng bǎi zhǒng sè huā yǐ yòng gòng yǎng sān bǎo sān
和香，百种色花以用供养三宝，三
yī shí wù gòng yǎng fǎ shī xiǎo fàn zhōng shí yì fù yǐ
衣什物供养法师，小饭中食亦复以
shí
时。

dài wáng yī rì èr shí jiǎng jīng rǔ guó dù
大王，一日二时讲经。汝国土
zhōng yǒu bǎi bù guǐ shén shì yī yī bù fù yǒu bǎi
中，有百部鬼神。是一一部，复有百
bù lè wén shì jīng cǐ zhū guǐ shén hù rǔ guó dù
部，乐闻是经。此诸鬼神，护汝国土。

dài wáng guó dù luàn shí xiān guǐ shén luàn guǐ
大王，国土乱时，先鬼神乱；鬼
shén luàn gù wàn mín luàn zéi lái jié guó bǎi xìng wáng
神乱，故万民乱，贼来劫国，百姓亡
sàng chén jūn tài zǐ wáng zǐ bǎi guān gòng shēng
丧，臣、君、太子、王子、百官共生
shì fēi tiān dì guài yì èr shí bā sù xīng dào rì
是非，天地怪异，二十八宿、星道日
yuè shī shí shī dù duō yǒu zéi qǐ
月失时失度。多有贼起。

dài wáng ruò huǒ nán shuǐ nán fēng nán yī
大王，若火难、水难、风难、一
qiè zhū nán yì yīng jiǎng cǐ jīng fǎ yòng rú shàng shuō
切诸难，亦应讲此经，法用如上说。

dài wáng bú dàn hù guó yì yǒu huò fú qiú
大王，不但护国，亦有获福，求
fù guì guān wèi qī bǎo rú yì xíng lái qiú nán
富贵、官位、七宝、如意，行来求男
nǚ qiú huì jiě míng wén qiú liù tiān guǒ bào rén zhōng
女，求慧解名闻，求六天果报、人中
jiǔ pǐn guǒ bào yì jiǎng cǐ jīng fǎ yòng rú shàng shuō
九品果报，亦讲此经，法用如上说。

dài wáng bú dàn huò fú yì ráng zhòng nán ruò
大王，不但获福，亦禳众难。若
jí bìng kǔ nàn niǔ xiè jiǎ suǒ jiǎn xì qí shēn pò sì
疾病苦难，扭械枷锁检系其身，破四
chóng zuì zuò wǔ nì yīn zuò bā nán zuì xíng liù dào
重罪，作五逆因，作八难罪，行六道
shì yī qiè wú liàng kǔ nàn yì jiǎng cǐ jīng fǎ yòng
事，一切无量苦难，亦讲此经，法用
rú shàng shuō
如上说。

dài wáng xī rì yǒu wáng shì tí huán yīn wéi dǐng
大王，昔日有王释提桓因，为顶
shēng wáng lái shàng tiān yù miè qí guó shí dì shì tiān
生王来上天，欲灭其国。时，帝释天
wáng jí rú qī fó fǎ yòng fū bǎi gāo zuò qǐng bǎi fǎ
王即如七佛法用，敷百高座，请百法
shī jiǎng bō rě bō luó mì dǐng shēng jí tuì
师，讲《般若波罗蜜》，顶生即退。

rú miè zuì jīng zhōngshuō
如《灭罪经》中说。

dài wáng xī yǒu tiān luó guó wáng yǒu yī tài zǐ
大王，昔有天罗国王，有一太子，
yù dēng wáng wèi yī míng bān zú tài zǐ wéi wài dào luó
欲登王位。一名班足太子，为外道罗
tuó shī shòu jiāo yīng qǔ qiān wáng tóu yǐ jì jiā shén
陀师受教，应取千王头，以祭家神，
zì dēng qí wèi yǐ dé jiǔ bǎi jiǔ shí jiǔ wáng shǎo yī
自登其位。已得九百九十九王，少一
wáng jí běi xíng wàn lǐ jí dé yī wáng míng pǔ míng
王。即北行万里，即得一王，名普明
wáng qí pǔ míng wáng bái bān zú wáng yán yuàn tīng yī rì
王。其普明王白班足王言：愿听一日，
fàn shí shā mén dǐng lǐ sān bǎo qí bān zú wáng xǔ zhī
饭食沙门，顶礼三宝。其班足王许之
yī rì shí pǔ míng wáng jí yī guò qù qī fó fǎ qǐng
一日，时普明王即依过去七佛法，请
bǎi fǎ shī fū bǎi gāo zuò yī rì èr shí jiǎng bō
百法师，敷百高座，一日二时讲《般
rě bō luó mì bā qiān yì jì jìng qí dì yī fǎ
若波罗蜜》。八千亿偈竟，其第一法
shī wéi wáng jí shuō jì yán
师，为王即说偈言：

jié shāozhōng qì qián kūn dòng rán xū mí jù hǎi
劫烧终讫，乾坤洞燃，须弥巨海，

dōu wéi huī yáng tiānlóng fú jìn yú zhōngdiào sàng
都为灰颺，天龙福尽，于中凋丧，

èr yí shàng yǐn guó yǒu hé cháng shēng lǎo bìng sǐ
二仪尚殒，国有何常？生老病死，

lún zhuǎn wú jì shì yǔ yuàn wéi yōu bēi wéi hài
轮转无际，事与愿违，忧悲为害，

yù shēn huò zhòng chuāng yóu wú wài sān jiè jiē kǔ
欲深祸重，疮疣无外，三界皆苦，

guó yǒu hé lài yǒu běn zì wú yīn yuán chéng zhū
国有何赖？有本自无，因缘成诸，

shèng zhě bì shuāi shí zhě bì xū zhòngshēng chún chūn
盛者必衰，实者必虚，众生蠢蠢，

cháng rú huàn jū shēngxiǎng jù kōng guó dù yì rú
常如幻居，声响俱空，国土亦如。

shí shén wú xíng jiǎ chéng sì shé wú míng bǎo yǎng
识神无形，假乘四蛇，无明宝养，

yǐ wéi lè chē xíng wú cháng zhǔ shén wú cháng jiā
以为乐车，形无常主，神无常家，

xíng shén shàng lí qǐ yǒu guó yē
形神尚离，岂有国耶？

ěr shí fǎ shī shuō cǐ jì yǐ shí pǔ míng wáng
尔时，法师说此偈已，时普明王

juàn shǔ dé fǎ yǎn kōng wáng zì zhèng dé xū kōng děng dìng
眷属得法眼空，王自证得虚空等定，

wén fǎ wù jiě hái zhì tiān luó guó bān zú wáng suǒ zhòng
闻法悟解，还至天罗国班足王所众

zhōng jí gào jiǔ bǎi jiǔ shí jiǔ wáng yán jiù mìng shí dào
中，即告九百九十九王言：就命时到，
rén rén jiē yīng sòng guò qù qī fó rén wáng wèn bō rě
人人皆应诵过去七佛《仁王问般若
bō luó mì jīng zhōng jì jù shí bān zú wáng wèn zhū wáng
波罗蜜经》中偈句。时班足王问诸王
yán jiē sòng hé fǎ pǔ míng wáng jí yǐ shàng jì dá wáng
言：皆诵何法？普明王即以上偈答王，
wáng wén shì fǎ dé kōng sān mèi jiǔ bǎi jiǔ shí jiǔ wáng
王闻是法，得空三昧。九百九十九王
yì wén fǎ yǐ jiē zhèng sān kōng mén shì shí bān zú wáng
亦闻法已，皆证三空门。是时班足王
jí dà huān xǐ gào zhū wáng yán wǒ wéi wài dào xié shī
极大欢喜，告诸王言：我为外道邪师
suǒ wù fēi jūn děng guò rǔ kě huán běn guó gè gè
所误，非君等过。汝可还本国，各各
qǐng fǎ shī jiǎng bō rě bō luó mì míng wèi jù shí
请法师讲《般若波罗蜜》名味句。时
bān zú wáng yǐ guó fù dì chū jiā wéi dào zhèng wú
班足王以国付弟，出家为道，证无
shēng fǎ rěn rú shí wáng jīng zhōng shuō wǔ qiān guó
生法忍，如《十王经》中说：五千国
wáng cháng sòng shì jīng xiàn shì shēng bào
王常诵是经，现世生报。

dà wáng shí liù dà guó wáng xiū hù guó zhī fǎ
大王，十六大国王修护国之法，

yīng yì rú shì rǔ dāng shòu chí tiānshàng rén zhōng
应亦如是，汝当受持。天上、人中、

liù dào zhòngshēng jiē yīng shòu chí qī fó míng wèi jù
六道众生，皆应受持七佛名味句。

wèi lái shì zhōng yǒu wú liàng xiǎo guó wáng yù hù guó dù
未来世中，有无量小国王欲护国土，

yì fù ěr zhě yīng qǐng fǎ shī shuō 《bō rě bō luó
亦复尔者，应请法师说《般若波罗
蜜》。

ěr shí shì jiā móu ní fó shuō 《bō rě bō luó
尔时，释迦牟尼佛说《般若波罗

mì shí zhòngzhōng wǔ bǎi yì rén dé rù chū dì fù
蜜》时，众中五百亿人得入初地；复

yǒu liù yù zhū tiān zǐ bā shí wàn rén dé xìng kòng dì
有六欲诸天子八十万人，得性空地；

fù yǒu shí bā fàn dé wú shēng rěn dé wú shēng fǎ
复有十八梵，得无生忍，得无生法

lè rěn fù yǒu xiān yǐ xué pú sà zhě zhèng yī dì èr
乐忍；复有先已学菩萨者证一地、二

dì sān dì nǎi zhì shí dì fù yǒu bā bù ā xū lún
地、三地乃至十地；复有八部阿须轮

wáng dé yī sān mèi mén dé èr sān mèi mén dé zhuǎn guǐ
王得一三昧门，得二三昧门，得转鬼

shēn tiānshàngzhèngshòu zài cǐ huì zhě jiē dé zì xìng
身，天上正受。在此会者，皆得自性

xìn nǎi zhì wú liàngkōng xìn wú jīn lüè shuō tiān děng
信，乃至无量空信。吾今略说，天等
gōng dé bù kě jù jìn
功德，不可具尽。

sàn huā pǐn dì liù
散花品第六

ěr shí shí liù dà guó wáng wén fó shuō shí wàn
尔时，十六大国王闻佛说十万
yì jì bō rě bō luó mì huān xǐ wú liàng jí sǎn
亿偈《般若波罗蜜》，欢喜无量，即散
bǎi wàn yì xíng huā yú xū kōng zhōng biàn wéi yī zuò shí
百亿万行花，于虚空中变为一座，十
fāng zhū fó gòng zuò yī zuò shuō bō rě bō luó mì
方诸佛共坐一座，说《般若波罗蜜》。
wú liàng dà zhòng gòng zuò yī zuò chí jīn luó huā sǎn shì
无量大众共坐一座，持金罗花散释
jiā móu ní fó shàng chéng wàn lún huá gài gài dà zhòng
迦牟尼佛上，成万轮华盖，盖大众
shàng fù sǎn bā wàn sì qiān bō rě bō luó mì huā yú
上；复散八万四千般若波罗蜜花，于
xū kōng zhōng biàn chéng bái yún tái tái zhōng guāng míng wáng fó
虚空中变成白云台，台中光明王佛，
gòng wú liàng zhòng shuō bō rě bō luó mì tái zhōng dà
共无量众说《般若波罗蜜》；台中大

zhòng chí léi hǒu huā sǎn shì jiā móu ní fó jí zhū dà
众持雷吼花，散释迦牟尼佛及诸大
zhòng fù sǎn miào jué huā yú xū kōng zhōng biàn zuò jīn
众；复散妙觉花，于虚空中变作金
gāng chéng chéngzhōng shī zǐ hǒu wáng fó gòng shí fāng fó
刚城，城中狮子吼王佛共十方佛、
dà pú sà lùn dì yī yì dì
大菩萨，论第一义谛。

shí chéngzhōng pú sà chí guāng míng huā sǎn shì
时，城中菩萨持光明花，散释
jiā móu ní fó shàng chéng yī huā tái tái zhōng shí fāng
迦牟尼佛上，成一花台。台中十方
fó jí zhū tiān rén sǎn tiān huā yú shì jiā móu ní fó
佛及诸天人散天花，于释迦牟尼佛
shàng xū kōng zhōng chéng zǐ yún gài fù sān qiān dà qiān
上、虚空中成紫云盖，覆三千大千
shì jiè gài zhōng tiān rén sǎn héng hé shā huā rú yún ér
世界。盖中天人散恒河沙花，如云而
xià
下。

shí zhū guó wáng sǎn huā gòng yǎng yǐ yuàn guò qù
时，诸国王散花供养已，愿过去
fó xiàn zài fó wèi lái fó cháng shuō bō rě bō luó
佛、现在佛、未来佛常说《般若波罗
mì yuàn yī qiè shòu chí zhě bǐ qiū bǐ qiū ní
蜜》；愿一切受持者比丘、比丘尼、

xìn nán xìn nǚ suǒ qiú rú yì cháng xíng bō rě bō luó
信男、信女所求如意，常行般若波罗
mì
蜜。

fó gào dài wáng rú shì rú shì rú wáng suǒ
佛告大王：如是，如是，如王所
shuō bō rě bō luó mì yīng shuō yīng shòu shì zhū fó
说，《般若波罗蜜》应说应受，是诸佛
mǔ zhū pú sà mǔ shén tōng shēng chù
母、诸菩萨母、神通生处。

shí fó wéi wáng xiàn wǔ bù sī yì shén biàn yī
时，佛为王现五不思議神变：一
huā rù wú liàng huā wú liàng huā rù yī huā yī fó
花入无量花，无量花入一花；一佛
dù rù wú liàng fó dù wú liàng fó dù rù yī fó dù
土入无量佛土，无量佛土入一佛土；
wú liàng fó dù rù yī máo kǒng dù yī máo kǒng dù rù
无量佛土入一毛孔土，一毛孔土入
wú liàng máo kǒng dù wú liàng xū mí wú liàng dà hǎi
无量毛孔土；无量须弥、无量大海
rù jiè zǐ zhōng yī fó shēn rù wú liàng zhòng shēng shēn
入芥子中；一佛身入无量众生身，
wú liàng zhòng shēng shēn rù yī fó shēn rù liù dào shēn
无量众生身入一佛身，入六道身，
rù dì shuǐ huǒ fēng shēn fó shēn bù kě sī yì zhòng
入地水火风身。佛身不可思議，众

shēng shēn bù kě sī yì shì jiè bù kě sī yì
生身不可思议，世界不可思议。

fó xiàn shén zú shí shí fāng zhū tiān rén dé fó
佛现神足时，十方诸天人得佛

huá sān mèi shí héng hé shā pú sà xiàn shēn chéng fó sān
华三昧，十恒河沙菩萨现身成佛，三

héng hé shā bā bù wáng chéng pú sà dào shí qiān nǚ rén
恒河沙八部王成菩萨道，十千女人

xiàn shēn dé shén tōng sān mèi
现身得神通三昧。

shàn nán zǐ shì bō rě bō luó mì yǒu sān shì
善男子，是般若波罗蜜，有三世

lì yì guò qù yì shuō xiàn zài jīn shuō wèi lái dāng
利益，过去已说，现在今说，未来当

shuō dì tīng dì tīng shàn sī niàn zhī rú fǎ xiū
说。谛听！谛听！善思念之，如法修

xíng
行。

shòu chí pǐn dì qī
受持品第七

ěr shí yuè guāng wáng xīn niàn kǒu yán jiàn shì jiā
尔时，月光王心念口言：见释迦

mó ní fó xiàn wú liàng shén lì yì jiàn qiān huá tái
牟尼佛，现无量神力；亦见千华台

shàng bǎo mǎn fó shì yī qiè fó huà shēn zhǔ fù jiàn qiān
上宝满佛，是一切佛化身主；复见千

huā yè shì jiè shàng fó qí zhōng zhū fó gè gè shuō
花叶世界上佛，其中诸佛各各说

bō rě bō luó mì bái fó yán rú shì wú liàng
《般若波罗蜜》。白佛言：如是无量

bō rě bō luó mì bù kě shuō bù kě jiě bù kě
般若波罗蜜，不可说，不可解，不可

yǐ shí shí yún hé zhū shàn nán zǐ yú cǐ jīng zhōng míng
以识识。云何诸善男子于此经中明

liǎo jué jiě rú fǎ wéi yī qiè zhòng shēng kāi kōng fǎ
了觉解，如法为一切众生开空法

dào
道？

dà móu ní yán yǒu xiū xíng shí sān guān mén zhū
大牟尼言：有修行十三观门诸

shàn nán zǐ wéi dà fǎ wáng cóng xí rěn zhì jīn gāng dǐng
善男子，为大法王。从习忍至金刚顶，

jiē wéi fǎ shī yī chí jiàn lì rǔ děng dà zhòng yīng
皆为法师，依持建立。汝等大众，应

rú fó gòng yǎng ér gòng yǎng zhī yīng chí bǎi wàn yì tiān
如佛供养而供养之，应持百万亿天

huā tiān xiāng ér yǐ fèng shàng
花、天香，而以奉上。

shàn nán zǐ qí fǎ shī zhě shì xí zhòng xìng pú
善男子，其法师者，是习种性菩

sà ruò zài jiā pó cuō yōu pó cuō ruò chū jiā bǐ
萨。若在家婆蹉、优婆蹉，若出家比
qiū bǐ qiū ní xiū xíng shí xìn zì guān jǐ shēn dì
丘、比丘尼，修行十信，自观己身地、
shuǐ huǒ fēng kōng shí fēn fēn bù jìng fù guān
水、火、风、空、识，分分不净；复观
shí sì gēn suǒ wèi wǔ qíng wǔ shòu nán nǚ
十四根，所谓五情、五受、男、女、
yì mìng děng gēn yǒu wú liàng zuì guò gù jí fā wú
意、命等根，有无量罪过故，即发无
shàng pú tí xīn cháng xiū sān jiè yī qiè niàn niàn jiē
上菩提心；常修三界一切，念念皆
bú jìng gù dé bú jìng rěn guān mén zhù zài fó jiā
不净故，得不净忍观门；住在佛家，
xiū liù hé jìng suǒ wèi sān yè tóng jiè tóng jiàn
修六和敬，所谓三业、同戒、同见、
tóng xué xíng bā wàn sì qiān bō luó mì dào
同学，行八万四千波罗蜜道。

shàn nán zǐ xí rěn yǐ qián xíng shí shàn pú sà
善男子，习忍以前，行十善菩萨，
yǒu tuì yǒu jìn pì rú qīng máo suí fēng dōng xī shì
有退有进。譬如轻毛，随风东西；是
zhū pú sà yì fù rú shì suī yǐ shí qiān jié xíng shí
诸菩萨，亦复如是。虽以十千劫行十
zhèng dào fā sān pú tí xīn nǎi dāng rù xí rěn wèi
正道，发三菩提心，乃当入习忍位，

yì cháng xué sān fú rěn fǎ ér bù kě zì míng shì bú
亦常学三伏忍法，而不可字名，是不
dìng rén shì dìng rén zhě rù shēngkōng wèi shèng rén xìng
定人。是定人者，入生空位，圣人性
gù bì bù qǐ wǔ nì liù chóng èr shí bā qīng fó
故，必不起五逆、六重、二十八轻；佛
fǎ jīng shū zuò fǎn nì zuì yán fēi fó shuō wú yǒu shì
法经书作返逆罪，言非佛说，无有是
chù néng yǐ yī ā sēng zhī jié xiū fú dào rěn xíng
处。能以一阿僧祇劫，修伏道忍行，
shǐ dé rù sēng qié tuó wèi
始得入僧伽陀位。

fù cì xìng zhǒng xìng xíng shí huì guān miè shí
复次，性种性，行十慧观，灭十
diān dǎo jí wǒ rén zhī jiàn fēn fēn jiǎ wěi dàn yǒu
颠倒及我、人、知见分分假伪，但有
míng dàn yǒu shòu dàn yǒu fǎ bù kě dé wú dìng xiāng
名，但有受，但有法，不可得，无定相，
wú zì tā xiāng gù xiū hù kōng guān yì cháng xíng bǎi
无自他相故。修护空观，亦常行百
wàn bō luó mì niàn niàn bú qù xīn yǐ èr ā sēng zhī
万波罗蜜，念念不去心。以二阿僧祇
jié xíng shí zhèng dào fǎ zhù bō luó tuó wèi
劫，行十正道法，住波罗陀位。

fù cì dào zhǒng xìng zhù jiān rěn zhōng guān yī
复次，道种性，住坚忍中，观一

qiè fǎ wú shēng wú zhù wú miè suǒ wèi wǔ shòu
切法无生、无住、无灭。所谓五受、
sān jiè èr dì wú zì tā xiāng rú shí xìng bù kě dé
三界、二谛无自他相，如实性不可得
gù ér cháng rù dì shí dì yī yì dì xīn xīn jì
故，而常入第十、第一义谛，心心寂
miè ér shòu shēng sān jiè hé yǐ gù yè xí guǒ bào wèi
灭而受生三界。何以故？业习果报未
huài jìn gù shùn dào shēng fù yǐ sān ā sēng zhī jié
坏尽，故顺道生。复以三阿僧祇劫，
xiū bā wàn yì bō luó mì dāng dé píng děng shèng rén dì
修八万亿波罗蜜，当得平等圣人地，
gù zhù ā pí bá zhì zhèng wèi
故住阿毗跋致正位。

fù cì shàn jué mó hē sà zhù píng děng rěn xiū
复次，善觉摩诃萨住平等忍，修
xíng sì shè niàn niàn bú qù xīn rù wú xiàng shě miè sān
行四摄念念不去，心入无相，舍灭三
jiè tān fán nǎo yú dì yī yì dì ér bú èr wéi fǎ
界贪烦恼，于第一义谛而不二，为法
xìng wú wéi yuán lǐ ér miè yī qiè xiāng gù wéi zhì yuán
性无为；缘理而灭一切相故，为智缘
miè wú xiàng wú wéi zhù chū rěn shí wèi lái wú liàng
灭，无相无为；住初忍时，未来无量
shēng sǐ bù yóu zhì yuán ér miè gù fēi zhì yuán miè
生死，不由智缘而灭故，非智缘灭，

wú xiàng wú wéi wú zì tā xiāng wú wú wú xiàng gù
无相无为。无自他相、无无无相故，
wú liàng fāng biàn jiē xiàn qián guān shí xiāng fāng biàn zhě
无量方便皆现前。观实相方便者，
yú dì yī yì dì bù chén bù chū bù zhuǎn bù diān
于第一义谛不沉、不出、不转、不颠
dǎo biàn xué fāng biàn zhě fēi zhèng fēi bú zhèng ér yī
倒；遍学方便者，非证非不证，而一
qiè xué huí xiàng fāng biàn zhě fēi zhù guǒ fēi bú zhù
切学；回向方便者，非住果，非不住
guǒ ér xiàng sà pó ruò mó zì zài fāng biàn zhě yú
果，而向萨婆若；魔自在方便者，于
fēi dào ér xíng fó dào sì mó suǒ bú dòng yī chéng fāng
非道而行佛道，四魔所不动；一乘方
biàn zhě yú bú èr xiāng tōng dá zhòng shēng yī qiè xíng gù
便者，于不二相通达众生一切行故；
biàn huà fāng biàn zhě yǐ yuàn lì zì zài shēng yī qiè jìng
变化方便者，以愿力自在生一切净
fó guó dù rú shì shàn nán zǐ shì chū jué zhì yú
佛国土。如是，善男子，是初觉智，于
yǒu wú xiàng ér bú èr shì shí zhì zhào qiǎo yòng bú
有无相而不二，是实智照；巧用不
zhèng bù chén bù chū bú dào shì fāng biàn guān
证、不沉、不出、不到，是方便观。
pì rú shuǐ zhī yǔ bō bù yī bú yì nǎi zhì yī qiè
譬如水之与波，不一不异，乃至一切

xíng bō luó mì chán dìng tuó luó ní bù yī bú èr
行波罗蜜、禅定、陀罗尼，不一不二
gù ér yī yī xíng chéng jiù yǐ sì ā sēng zhī jié xíng
故，而一行成就。以四阿僧祇劫行
xíng gù rù cǐ gōng dé cáng mén wú sān jiè yè xí shēng
行故，入此功德藏门；无三界业习生
gù bì gù bú zào xīn yǐ yuàn lì gù biàn huà shēng
故，毕故不造新；以愿力故，变化生
yī qiè jìng dù cháng xiū shě guān gù dēng jiū mó luó qié
一切净土；常修舍观故，登鸠摩罗伽
wèi yǐ sì dà bǎo zàng cháng shòu yǔ rén
位，以四大宝藏，常授与人。

fù cì dé huì pú sà yǐ sì wú liàng xīn miè
复次，德慧菩萨以四无量心，灭
sān yǒu chēn děng fán nǎo zhù zhōng rěn zhōng xíng yī qiè
三有嗔等烦恼，住中忍中。行一切
gōng dé gù yǐ wǔ ā sēng zhī jié xíng dà cí guān xīn
功德故，以五阿僧祇劫行大慈观，心
xīn cháng xiàn zài qián rù wú xiàng shé tuó bō luó huà
心常现在前，入无相阇陀波罗，化
yī qiè zhòng shēng
一切众生。

fù cì míng huì dào rén cháng yǐ wú xiàng rěn zhōng
复次，明慧道人常以无相忍中
xíng sān míng guān zhī sān shì fǎ wú lái wú qù wú
行三明观，知三世法无来、无去、无

zhù chù xīn xīn jì miè jìn sān jiè chī fán nǎo dé
住处，心心寂灭，尽三界痴烦恼，得
sān míng yī qiè gōng dé guān gù cháng yǐ liù ā sēng zhī
三明一切功德观故，常以六阿僧祇
jié jí wú liàng míng bō luó mì gù rù qié luó tuó wèi
劫，集无量明波罗蜜故，入伽罗陀位，
wú xiāng xíng shòu chí yī qiè fǎ
无相行，受持一切法。

fù cì ěr yàn shèng jué dá pú sà xiū xíng shùn
复次，尔焰圣觉达菩萨修行顺
fǎ rěn nǐ wǔ jiàn liú jí wú liàng gōng dé zhù xū
法忍，逆五见流，集无量功德，住须
tuó huán wèi cháng yǐ tiān yǎn tiān ěr sù mìng tā
陀洹位，常以天眼、天耳、宿命、他
xīn shēn tōng yú niàn niàn zhōng miè sān jiè yī qiè jiàn
心、身通，于念念中灭三界一切见。
yì yǐ qī ā sēng zhī jié xíng wǔ shén tōng héng hé shā
亦以七阿僧祇劫，行五神通，恒河沙
bō luó mì cháng bù lí xīn
波罗蜜，常不离心。

fù cì shèng dá pú sà yú shùn dào rěn yǐ sì
复次，胜达菩萨于顺道忍，以四
wú wèi guān nà yú tuō dì nèi dào lùn wài dào lùn
无畏，观那由他谛、内道论、外道论、
yào fāng gōng qiǎo zhòu shù gù wǒ shì yī qiè zhì rén
药方、工巧、咒术，故我是一切智人。

miè sān jiè yí děng fán nǎo gù wǒ xiàng yǐ jìn zhī dì
灭三界疑等烦恼，故我相已尽。知地
dì yǒu suǒ chū gù míng chū dào yǒu suǒ bù chū gù
地有所出，故名出道。有所不出，故
míng zhàng dào nì sān jiè yí xiū jí wú liàng gōng dé
名障道。逆三界疑，修集无量功德
gù jí rù sī tuó hán wèi fù jí xíng bā ā sēng zhī
故，即入斯陀含位。复集行八阿僧祇
jié zhōng xíng zhū tuó luó ní mén gù cháng xíng wú wèi
劫中，行诸陀罗尼门，故常行无畏，
guān bú qù xīn
观不去心。

fù cì cháng xiàn zhēn shí zhù shùn rěn zhōng zuò
复次，常现真实，住顺忍中，作
zhōng dào guān jìn sān jiè jí yīn jí yè yī qiè fán
中道观。尽三界集因、集业、一切烦
nǎo gù guān fēi yǒu fēi wú yī xiāng wú xiàng ér wú
恼故，观非有非无、一相无相而无
èr zhèng ā nuó hán wèi fù zuò jiǔ ā sēng zhī jié
二，证阿那含位。复作九阿僧祇劫，
jí zhào míng zhōng dào gù lè lì shēng yī qiè fó guó
集照明中道故，乐力生一切佛国
dù
土。

fù cì xuán dá pú sà shí ā sēng zhī jié zhōng
复次，玄达菩萨十阿僧祇劫中，

xiū wú shēng fǎ lè rěn miè sān jiè xí yīn yè guǒ zhù
修无生法乐忍，灭三界习因业果。住
hòu shēnzhōng wú liàngōng dé jiē chéng jiù wú shēng zhì
后身中，无量功德皆成就，无生智、
jìn zhì wǔ fēn fǎ shēn jiē mǎn zú zhù dì shí dì ā
尽智、五分法身皆满足。住第十地阿
luó hàn fàn tiān wèi cháng xíng sān kōng mén guān bǎi qiān wàn
罗汉梵天位，常行三空门观，百千万
sān mèi jù zú hóng huà fǎ cáng
三昧具足，弘化法藏。

fù cì děng jué zhě zhù wú shēng rěn zhōng guān
复次，等觉者，住无生忍中，观
xīn xīn jì miè ér wú xiàngxiāng wú shēn shēn wú zhī
心心寂灭而无相相、无身身、无知
zhī ér yòng xīn chéng yú qún fāng zhī fāng dàn pà zhù yú
知。而用心乘于群方之方，担忧住于
wú zhù zhī zhù zài yǒu cháng xiū kōng chù kōng cháng wàn
无住之住。在有常修空，处空常万
huà shuāngzhào yī qiè fǎ gù zhī shì chù fēi shì chù
化，双照一切法，故知是处、非是处，
nǎi zhì yī qiè zhì shí lì guān gù ér néng mó hē luó
乃至一切智。十力观故，而能摩诃罗
qié wèi huà yī qiè guó dù zhòngshēng qiān ā sēng zhī
伽位，化一切国土众生。千阿僧祇
jié xíng shí lì fǎ xīn xīn xiāngyīng cháng rù jiàn fó
劫，行十力法，心心相应，常入见佛

sān mèi
三昧。

fù cì huì guāng shén biàn zhě zhù shàng shàng wú
复次，慧光神变者，住上上无
shēng rěn miè xīn xīn xiàng fǎ yǎn jiàn yī qiè fǎ sān
生忍。灭心心相，法眼见一切法、三
mèi sè kōng jiàn yī dà yuàn lì chángshēng yī qiè jìng
昧、色空见。以大愿力，常生一切净
dù wàn ā sēng zhī jié jí wú liàng fó guāng sān mèi
土。万阿僧祇劫，集无量佛光三昧，
ér néng xiàn bǎi wàn héng hé shā zhū fó shén lì zhù pó
而能现百万恒河沙诸佛神力，住婆
qié fàn wèi yì cháng rù fó huá sān mèi
伽梵位，亦常入佛华三昧。

fù cì guān fó pú sà zhù jì miè rěn zhě cóng
复次，观佛菩萨住寂灭忍者，从
shǐ fā xīn zhì jīn jīng bǎi wàn ā sēng zhī jié xiū bǎi
始发心至今经百万阿僧祇劫，修百
wàn ā sēng zhī jié gōng dé gù zhèng yī qiè fǎ jiě tuō
万阿僧祇劫功德，故证一切法解脱
zhù jīn gāng tái
住金刚台。

shàn nán zǐ cóng xí rěn zhì dǐng sān mèi jiē míng
善男子，从习忍至顶三昧，皆名
wéi fú yī qiè fán nǎo ér wú xiāng xìn miè yī qiè fán
为伏一切烦恼。而无相信，灭一切烦

nǎo shēng jiě tuō zhì zhào dì yī yì dì bù míng wéi
恼，生解脱智，照第一义谛，不名为
jiàn suǒ wèi jiàn zhě shì sà pó ruò shì gù wǒ cóng
见；所谓见者，是萨婆若。是故我从
xī yǐ lái cháng shuō wéi fó suǒ zhī jiàn jué dǐng sān mèi
昔以来，常说惟佛所知见觉，顶三昧
yǐ xià zhì yú xí rěn suǒ bù zhī bú jiàn bù jué
以下至于习忍所不知、不见、不觉，
wéi fó dùn jiě bù míng wéi xìn jiàn jiàn fú zhě huì
唯佛顿解，不名为信。渐渐伏者，慧
suī qǐ miè yǐ néng wú shēng wú miè cǐ xīn ruò miè
虽起灭，以能无生无灭——此心若灭，
zé lèi wú bú miè wú shēng wú miè rù lǐ jìn jīn gāng
则累无不灭，无生无灭入理尽金刚
sān mèi tóng zhēn jì děng fǎ xìng ér wèi néng děng wú
三昧，同真际，等法性——而未能等无
děng děng pì rú yǒu rén dēng dà gāo tái xià guān yī
等等。譬如有人，登大高台，下观一
qiè wú bù sī liǎo zhù lǐ jìn sān mèi yì fù rú
切，无不斯了；住理尽三昧，亦复如
shì cháng xiū yī qiè xíng mǎn gōng dé cáng rù pó qié
是。常修一切行，满功德藏，入婆伽
dù wèi yì fù cháng zhù fó huì sān mèi
度位，亦复常住佛慧三昧。

shàn nán zǐ rú shì zhū pú sà jiē néng yī qiè
善男子，如是诸菩萨，皆能一切

shí fāng zhū rú lái guó tǔ zhōng huà zhòngshēng zhèng shuō zhèng
十方诸如来国土中化众生，正说正
yì shòu chí dú sòng jiě dá shí xiāng rú wǒ jīn rì
义，受持读诵，解达实相。如我今日，
děng wú yǒu yì
等无有异。

fó gào bō sī nì wáng wǒ dāng miè dù hòu fǎ
佛告波斯匿王：我当灭度后，法
miè jìn shí shòu chí bō rě bō luó mì dà zuò fó
灭尽时，受持《般若波罗蜜》，大作佛
shì yī qiè guó dù ān lì wàn xìng kuài lè jiē yóu
事，一切国土安立，万姓快乐，皆由
cí bō rě bō luó mì shì gù fù zhǔ zhū guó wáng
此《般若波罗蜜》。是故付嘱诸国王，
bú fù zhǔ bī qiū bī qiū ní qīng xìn nán qīng xìn
不付嘱比丘、比丘尼、清信男、清信
nǚ hé yǐ gù wú wáng lì gù gù bú fù zhǔ rǔ
女。何以故？无王力故，故不付嘱。汝
dāng shòu chí dú sòng jiě qí yì lǐ
当受持读诵，解其义理。

dài wáng wú jīn suǒ huà bǎi yì xū mí bǎi yì
大王，吾今所化百亿须弥、百亿
rì yuè yī yī xū mí yǒu sì tiān xià qí nán yán
日月。一一须弥，有四天下。其南阎
fú tí yǒu shí liù dà guó wǔ bǎi zhòng guó shí qiān
浮提，有十六大国、五百中国、十千

xiǎo guó qí guó dù zhōng yǒu qī kě wèi nán yī qiè
小国。其国土中，有七可畏难。一切

guó wáng wéi shì nán gù jiǎng dú bō rě bō luó mì
国王为是难故，讲读《般若波罗蜜》，

qī nán jí miè qī fú jí shēng wàn xìng ān lè dì
七难即灭，七福即生。万姓安乐，帝

wáng huān xǐ yún hé qī nán
王欢喜。云何七难？

rì yuè shī dù shí jié fǎn nì huò chì rì
日月失度，时节反逆。或赤日

chū hēi rì chū èr sān sì wǔ rì chū huò rì shí
出、黑日出、二三四五日出，或日蚀

wú guāng huò rì lún yī chóng èr sān sì wǔ chóng lún
无光，或日轮一重、二三四五重轮

xiàn dāng biàn guài shí dú shuō cǐ jīng wéi yī nán yě
现。当变怪时，读说此经，为一难也。

èr shí bā sù shī dù jīn xīng huì xīng lún
二十八宿失度，金星、慧星、轮

xīng guǐ xīng huǒ xīng shuǐ xīng fēng xīng dāo xīng
星、鬼星、火星、水星、风星、刀星、

nán dòu běi dòu wǔ zhèn dà xīng yī qiè guó zhǔ xīng
南斗、北斗、五镇大星、一切国主星、

sān gōng xīng bǎi guān xīng rú shì děng xīng gè gè biàn xiàn
三公星、百官星，如是等星各各变现，

yì jiǎng shuō cǐ jīng wéi èr nán yě
亦讲说此经，为二难也。

dà huǒ shāo guó wàn xìng shāo jìn huò guǐ huǒ
大火烧国，万姓烧尽，或鬼火、

lóng huǒ tiān huǒ shān shén huǒ rén huǒ shù mù huǒ
龙火、天火、山神火、人火、树木火、

zéi huǒ rú shì biàn guài yì jiǎng shuō cǐ jīng wéi sān
贼火，如是变怪，亦讲说此经，为三

nán yě
难也。

dà shuǐ piāo méi bǎi xìng shí jí fǎn nì dōng yǔ
大水漂没百姓，时即反逆。冬雨

xià xuě dōng shí léi diàn pī lì liù yuè yú shuǐ shuāng
夏雪，冬时雷电霹雳，六月雨水霜

báo yǔ chì shuǐ hēi shuǐ qīng shuǐ yǔ dù shān
雹。雨赤水、黑水、青水，雨土山、

shí shān yǔ shā lì shí jiāng hé nì liú fú shān liú
石山，雨沙砾石。江河逆流，浮山流

shí rú shì biàn shí yì dú shuō cǐ jīng wéi sì nán
石。如是变时，亦读说此经，为四难

yě
也。

dà fēng chuī shā wàn xìng guó tǔ shān hé shù
大风吹杀万姓，国土、山河、树

mù yī shí miè méi fēi shí dà fēng hēi fēng chì
木，一时灭没。非时大风、黑风、赤

fēng qīng fēng tiān fēng dì fēng huǒ fēng rú shì
风、青风、天风、地风、火风。如是

biàn shí yì dú sòng cǐ jīng wéi wǔ nán yě
变时，亦读诵此经，为五难也。

tiān dì guó dù kàng yáng yán huǒ dòng rán bǎi cǎo
天地国土亢阳，炎火洞燃。百草

kàng hàn wú gǔ bù dēng dì dì hè rán wàn xìng miè
亢旱，五谷不登，土地赫然，万姓灭

jìn rú shì biàn shí yì dú shuō cǐ jīng wéi liù nán yě
尽。如是变时，亦读说此经，为六难也。

sì fāng zéi lái qīn guó nèi wài zéi qǐ huǒ
四方贼来侵国，内外贼起：火

zéi shuǐ zéi fēng zéi guǐ zéi bǎi xìng huāng luàn
贼、水贼、风贼、鬼贼。百姓荒乱，

dāo bīng jié qǐ rú shì guài shí yì dú sòng cǐ jīng
刀兵劫起。如是怪时，亦读诵此经，

wéi qī nán yě
为七难也。

dà wáng shì bō rě bō luó mì shì zhū
大王，是《般若波罗蜜》，是诸

fó pú sà yī qiè zhòngshēng xīn zhì zhī shén běn yě
佛、菩萨、一切众生心识之神本也，

yī qiè guó wáng zhī fù mǔ yě yì míng shén fú
一切国王之父母也。亦名《神符》，

yì míng pì guǐ zhū yì míng rú yì zhū yì
亦名《辟鬼珠》，亦名《如意珠》，亦

míng hù guó zhū yì míng tiān dì jìng yì míng
名《护国珠》，亦名《天地镜》，亦名
lóng bǎo shén wáng
《龙宝神王》。

fó gào dài wáng yīng zuò jiǔ sè fān cháng jiǔ
佛告大王：应作九色幡，长九
zhàng jiǔ sè huā gāo èr zhàng qiān zhī dēng gāo wǔ
丈；九色花，高二丈；千支灯，高五
zhàng jiǔ yù xiāng jiǔ yù jīn yì zuò qī bǎo àn
丈；九玉箱；九玉巾。亦作七宝案，
yī jīng zhì shàng ruò wáng xíng shí cháng shī qí qián zú
以经置上。若王行时，常施其前足
yī bǎi bù shì jīng cháng fàng qiān guāng míng lìng qiān lǐ
一百步。是经常放千光明，令千里
nèi qī nán bù qǐ zuì guò bù shēng ruò wáng zhù shí
内七难不起，罪过不生。若王住时，
zuò qī bǎo zhàng zhàng zhōng qī bǎo gāo zuò yī jīng juàn
作七宝帐，帐中七宝高座，以经卷
zhì shàng rì rì gòng yǎng sǎn huā shāo xiāng rú shì fù
置上，日日供养散花烧香，如事父
mǔ rú shì dì shì
母，如事帝释。

dài wáng wǒ jīn wǔ yǎn míng jiàn sān shì yī qiè
大王，我今五眼明见三世，一切
guó wáng jiē yóu guò qù shì wǔ bǎi fó dé wéi dì wáng
国王皆由过去侍五百佛，得为帝王

zhǔ shì wéi yī qiè shèng rén luó hàn ér wéi lái shēng
主。是为一切圣人、罗汉而为来生

bǐ guó zuò dà lì yì ruò wáng fú jìn shí yī qiè
彼国，作大利益。若王福尽时，一切

shèng rén jiē wéi shě qù ruò yī qiè shèng rén qù shí
圣人皆为舍去。若一切圣人去时，

qī nán bì qǐ
七难必起。

dài wáng ruò wèi lái shì guó wáng shòu chí sān bǎo
大王，若未来世国王受持三宝

zhě wǒ shǐ wǔ dà lì pú sà wǎng hù qí guó yī jīn
者，我使五大力菩萨往护其国：一金

gāng hóu pú sà shǒu chí qiān bǎo xiāng lún wǎng hù bǐ guó
刚吼菩萨，手持千宝相轮，往护彼国；

èr lóng wáng hóu pú sà shǒu chí jīn lún dēng wǎng hù bǐ
二龙王吼菩萨，手持金轮灯，往护彼

guó sān wú wèi shí lì hóu pú sà shǒu chí jīn gāng chǔ
国；三无畏十力吼菩萨，手持金刚杵，

wǎng hù bǐ guó sì léi diàn hóu pú sà shǒu chí qiān bǎo
往护彼国；四雷电吼菩萨，手持千宝

luó wǎng wǎng hù bǐ guó wǔ wú liàng lì hóu pú sà
罗网，往护彼国；五无量力吼菩萨，

shǒu chí wǔ shí jiàn lún wǎng hù bǐ guó wǔ dà shì
手持五十剑轮，往护彼国。五大士、

wǔ qiān dà shén wáng yú rǔ guó zhōng dà zuò lì yì
五千大神王，于汝国中，大作利益。

dāng lì xiàng xíng ér gòng yǎng zhī
当立像形，而供养之。

dài wáng wú jīn sān bǎo fù zhǔ rǔ děng yī qiè
大王，吾今三宝，付嘱汝等一切

zhū wáng jiāo sà luó guó pí shě lí guó shě wèi guó
诸王，憍萨罗国、毗舍离国、舍卫国、

mó jié tí guó bō luó nài guó jiā yí luó wèi guó
摩竭提国、波罗奈国、迦夷罗卫国、

jiū shī nuó guó jiū shǎn mí guó jiū liú guó jì bīn
鸠尸那国、鸠睭弥国、鸠留国、罽宾

guó qié luó qián guó qián tuó wèi guó shā tuó guó
国、伽罗乾国、乾陀卫国、沙陀国、

sēng qié tuó guó jiàn nà jué shé guó bō tí guó rú
僧伽陀国、捷拏掘闍国、波提国，如

shì yī qiè guó shòu chí bō rě bō luó mì
是一切国受持《般若波罗蜜》。

shí zhū dà zhòng ā xū lún wáng wén fó shuō
时，诸大众、阿须轮王，闻佛说

wèi lái shì qī kě wèi shēn máo wéi shù hū shēng dà jiào
未来世七可畏，身毛为竖，呼声大叫

ér yán yuàn bù shēng bī guó
而言：愿不生彼国！

shí shí liù dà guó wáng jí yǐ guó shì fù dì
时，十六大国王即以国事付弟，

chū jiā xiū dào guān sì dà sì sè shèng chū xiāng sì
出家修道，观四大四色胜出相、四

dà sì sè bú yòng shí kōng rù xíngxiāng sān shí rěn chū
大四色不用识空，入行相、三十忍初
dì xiāng dì yī yì dì jiǔ dì xiāng shì wéi dài wáng
地相、第一义谛九地相。是为大王
shě fán fū shēn rù liù zhù shēn shě qī bào shēn rù
舍凡夫身，入六住身；舍七报身，入
bā fǎ shēn zhèng yī qiè xíng bō rě bō luó mì
八法身，证一切行般若波罗蜜。

shí bā fàn tiān ā xū lún wáng dé sān chéngguān
十八梵天、阿须轮王，得三乘观，
tóng wú shēng jìng fù sǎn huā gòng yǎng kōng huā fǎ xìng
同无生境。复散花供养，空花、法性
huā shèng rén huā shùn huā wú shēng huā fǎ lè
花、圣人花、顺花、无生花、法乐
huā jīn gāng huā yuán guān zhōng dào huā sān shí qī pǐn
花、金刚花、缘观中道花、三十七品
huā ér sǎn fó shàng jí jiǔ bǎi yì dà pú sà zhòng
花，而散佛上，及九百亿大菩萨众。

qí yú yī qiè zhòng zhèng dào jì guǒ sǎn xīn
其余一切众，证道迹果。散心
kōng huā xīn shù huā liù bō luó mì huā miào jué huā
空花、心树花、六波罗蜜花、妙觉花，
ér sǎn fó shàng jí yī qiè zhòng
而散佛上，及一切众。

shí qiān pú sà niàn lái shì zhòng shēng jí zhèng miào
十千菩萨念来世众生，即证妙

jué sān mèi yuán míng sān mèi jīn gāng sān mèi shì dì
觉三昧、圆明三昧、金刚三昧、世谛
sān mèi zhēn dì sān mèi dì yī yì dì sān mèi cǐ
三昧、真谛三昧、第一义谛三昧，此
sān dì sān mèi shì yī qiè sān mèi wáng sān mèi yì dé
三谛三昧是一切三昧王三昧。亦得
wú liàng sān mèi qī cái sān mèi èr shí wǔ yǒu sān
无量三昧、七财三昧、二十五有三
mèi yī qiè xíng sān mèi
昧、一切行三昧。

fù yǒu shí yì pú sà dēng jīn gāng dǐng xiàn chéng
复有十亿菩萨，登金刚顶，现成

zhèng jué
正觉。

zhǔ lèi pǐn dì bā 嘱累品第八

fó gào bō sī nì wáng wǒ jiè chì rǔ wú miè
佛告波斯匿王：我诚敕汝，吾灭
dù hòu bā shí nián bā bǎi nián bā qiān nián zhōng wú
度后，八十年、八百年、八千年中，无
fó wú fǎ wú sēng wú xìn nán xìn nǚ shí cǐ
佛、无法、无僧、无信男信女时，此
jīng sān bǎo fù zhǔ zhū guó wáng sì bù dì zǐ shòu
经三宝，付嘱诸国王、四部弟子，受

chí dú sòng jiě yì wéi sān jiè zhòngshēng kāi kōng huì
持读诵、解义，为三界众生开空慧

dào xiū qī xián xíng shí shàn xíng huà yī qiè zhòng
道，修七贤行、十善行，化一切众

shēng
生。

hòu wǔ zhuó shì bǐ qiū bǐ qiū ní sì bù dì
后五浊世，比丘、比丘尼四部弟

zǐ tiān lóng bā bù yī qiè shén wáng guó wáng dà
子，天龙八部，一切神王、国王、大

chén tài zǐ wáng zǐ zì shì gāo guì miè pò wú fǎ
臣、太子、王子，自恃高贵，灭破吾法，

míng zuò zhì fǎ zhì wǒ dì zǐ bǐ qiū bǐ qiū ní
明作制法，制我弟子比丘、比丘尼，

bù tīng chū jiā xíng dào yì fù bù tīng zào zuò fó xiàng
不听出家行道；亦复不听造作佛像

xíng fó tǎ xíng lì tǒng guān zhì zhòng ān jí jì sēng
形、佛塔形；立统官制众，安籍记僧；

bǐ qiū dì lì bái yī gāo zuò bīng nú wéi bǐ qiū
比丘地立，白衣高坐；兵奴为比丘；

shòu bié qǐng fǎ zhī shí bǐ qiū gòng wéi yī xīn qīn
受别请法；知识、比丘，共为一心亲

shàn bǐ qiū wéi zuò zhāi huì qiú fú rú wài dào fǎ
善；比丘为作斋会求福，如外道法。

dōu fēi wú fǎ dāng zhī ěr shí zhèng fǎ jiāng miè bù
都非吾法！当知尔时，正法将灭不

jiǔ
久。

dài wáng huài luàn wú dào shì rǔ děng zuò zì
大王，坏乱吾道，是汝等作。自
shì wēi lì zhì wǒ sì bù dì zǐ bǎi xìng jí bìng
恃威力，制我四部弟子，百姓疾病，
wú bù kǔ nàn shì pò guó yīn yuán shuō wǔ zhuó zuì guò
无不苦难，是破国因缘。说五浊罪过，
qióng jié bú jìn
穷劫不尽。

dài wáng fǎ mò shì shí yǒu zhū bǐ qiū sì
大王，法末世时，有诸比丘、四
bù dì zǐ guó wáng duō zuò fēi fǎ zhī xíng héng yǔ
部弟子、国王，多作非法之行，横与
fó fǎ zhòng sēng zuò dà fēi fǎ zuò zhū zuì guò fēi
佛法众僧，作大非法，作诸罪过。非
fǎ fēi lǜ xì fù bǐ qiū rú yù qiú fǎ dāng ěr zhī
法非律系缚比丘，如狱囚法。当尔之
shí fǎ miè bù jiǔ
时，法灭不久。

dài wáng wǒ miè dù hòu wèi lái shì zhōng sì bù
大王，我灭度后，未来世中四部
dì zǐ zhū xiǎo guó wáng tài zǐ wáng zǐ nǎi shì zhù
弟子，诸小国王、太子、王子，乃是住
chí hù sān bǎo zhě zhuǎngèng miè pò sān bǎo rú shī zǐ
持护三宝者，转更灭破三宝。如狮子

shēn zhōng chóng zì shí shī zǐ fēi wài dào yě ! duō huài
身中虫，自食狮子，非外道也！多坏
wǒ fó fǎ dé dà zuì guò zhèng jiāo shuāi báo mǐn wú
我佛法，得大罪过。正教衰薄，民无
zhèng xíng yǐ jiàn wéi è qí shòu rì jiǎn zhì yú bǎi
正行，以渐为恶，其寿日减。至于百
suì rén huài fó jiào wú fù xiào zǐ liù qīn bù hé
岁，人坏佛教，无复孝子，六亲不和。
tiān shén bù yòu jí yì è guǐ rì lái qīn hài zāi
天神不祐，疾疫恶鬼，日来侵害。灾
guài shǒu wěi lián huò zòng héng sǐ rù dì yù è guǐ
怪首尾，连祸纵横。死入地狱、饿鬼、
chù shēng ruò chū wéi rén bīng nú guǒ bào rú yǐng rú
畜生。若出，为人兵奴。果报如影如
xiǎng rú rén yè shū huǒ miè zì cún sān jiè guǒ bào
响，如人夜书，火灭字存。三界果报，
yì fù rú shì
亦复如是。

dài wáng wèi lái shì zhōng yī qiè guó wáng tài
大王，未来世中一切国王、太
zǐ wáng zǐ sì bù dì zǐ héng yǔ fó dì zǐ shū
子、王子、四部弟子，横与佛弟子书
jì zhì jiè rú bái yī fǎ rú bīng nú fǎ ruò wǒ
记制戒，如白衣法，如兵奴法。若我
dì zǐ bī qiū bī qiū ní lì jí wéi guān suǒ shǐ
弟子比丘、比丘尼，立籍为官所使，

dōu fēi wǒ dì zǐ shì bīng nú fǎ lì tǒng guān shè
都非我弟子。是兵奴法，立统官，摄
sēng diǎn zhǔ sēng jí dà xiǎo sēng tǒng gòng xiāng shè fù
僧典，主僧籍，大小僧统，共相摄缚，
rú yù qiú fǎ bīng nú zhī fǎ dāng ěr zhī shí fó
如狱囚法、兵奴之法。当尔之时，佛
fǎ bù jiǔ
法不久。

dài wáng wèi lái shì zhōng zhū xiǎo guó wáng sì
大王，未来世中，诸小国王、四
bù dì zǐ zì zuò cǐ zuì pò guó yīn yuán shēn zì shòu
部弟子自作此罪，破国因缘，身自受
zhī fēi fó fǎ sēng
之，非佛法僧。

dài wáng wèi lái shì zhōng liú tōng cǐ jīng qī fó
大王，未来世中流通此经七佛
fǎ qì shí fāng zhū fó cháng suǒ xíng dào zhū è bǐ
法器。十方诸佛，常所行道！诸恶比
qiū da qiú míng lì yú guó wáng tài zǐ wáng zǐ qián
丘多求名利，于国王、太子、王子前，
zì shuō pò fó fǎ yīn yuán pò guó yīn yuán qí wáng bù
自说破佛法因缘、破国因缘。其王不
bié xìn tīng cǐ yǔ héng zuò fǎ zhì bù yī fó jiè
别，信听此语，横作法制，不依佛戒。
shì wéi pò fó pò guó yīn yuán dāng ěr zhī shí zhèng
是为破佛、破国因缘。当尔之时，正

fǎ bù jiǔ
法不久。

ěr shí shí liù dà guó wáng wén fó qī jiè suǒ
尔时，十六大国王闻佛七诫所

shuō wèi lái shì shì bēi tí tì chū shēng dòng sān qiān
说未来世事，悲啼涕出，声动三千。

rì yuè wǔ xīng èr shí bā sù shī guāng bú xiàn
日、月、五星、二十八宿失光不现。

shí zhū wáng děng gè gè zhì xīn shòu chí fó yǔ
时，诸王等各各至心受持佛语，

bú zhì sì bù dì zǐ chū jiā dāng rú fó jiào
不制四部弟子出家，当如佛教。

ěr shí dà zhòng shí bā fàn tiān wáng liù yù
尔时，大众、十八梵天王、六欲

zhū tiān zǐ tàn yán dāng ěr zhī shí shì jiān kōng xū
诸天子叹言：当尔之时，世间空虚，

shì wú fó shì
是无佛世。

ěr shí wú liàng dà zhòng zhōng bǎi yì pú sà
尔时，无量大众中，百亿菩萨

mí lè shī zǐ yuè děng bǎi yì shēng wén shè lì
一弥勒、狮子月等，百亿声闻一舍利

fú xū pú tí děng wǔ bǎi yì shí bā fàn liù yù
弗、须菩提等，五百亿十八梵、六欲

zhū tiān sān jiè liù dào ā xū lún wáng wén fó shuō
诸天、三界六道、阿须轮王，闻佛说

hù fó guǒ yīn yuán hù guó yīn yuán huān xǐ wú liàng
护佛果因缘、护国因缘，欢喜无量，

wéi fó zuò lǐ shòu chí bō rě bō luó mì
为佛作礼，受持《般若波罗蜜》。

yīn shì
音释

chǒu xiè chǒu yìn jiǔ qiē xiè xià jiè qiē chǒu xiè
杻械（杻欬九切械下戒切杻械

zhì gù yě chuāng yóu chuāng chū zhuāng qiē yí yě yóu
桎梏也）。疮疣（疮初庄切痍也疣

yīn yóu zhuì yě yōu pó cuō fàn yǔ yě yì yún yōu
音尤赘也）。优婆蹉（梵语也亦云优

pó sāi cǐ yún jìn shì nán cuō cāng hé qiē shí shí
婆塞此云近事男蹉仓何切）。蚀（实

zhí qiē qīn kuī yě huì xīng huì xú zuì qiē huì xīng
职切侵亏也）。彗星（彗徐醉切彗星

yāo xīng yě pī lì pī pī lì qiē lì láng dí qiē
妖星也）。霹雳（霹匹历切雳狼狄切

léi zhī jí jī zhě wéi pī lì báo bì jiǎo qiē yǔ
雷之急激者为霹雳）。雹（弼角切雨

shuǐ yě lì yīn lì xiǎo shí yě kàng hàn kàng
水也）。砾（音历小石也）。亢旱（亢

kǒu làng qiē kàng hàn wèi qiān yáng bù yǔ yě pì guǐ
口浪切亢旱谓愆阳不雨也）。辟鬼

pì bì lì qiē chú yě shǎn yīn chù jì jū
（辟必历切除也）。睽（音闕）。罽（居

lì qiē ná jué ná nǚ jiā qiē jué qú wù qiē
例切)。拏掘（拏女加切掘渠勿切）。

zòng héng zòng jiāngróng qiē zòng héng nán bǐ yuē zòng dōng xī
纵横（纵将容切纵横南比曰纵东西

yuē héng
曰横）。